

ኢየሱስ ኣውን ፈጣሪ ነውን?

هل عيسى إله؟

تأليف الشيخ
أحمد ديدات - رحمه الله -

أمهري

ኢየሱስ ክፍን ፈጣሪ ነውን?

ስዘገጅ

ሸህመድ ዲዩት

ትርጉም አሳታሚና አከፋፋይ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

ክፍል አንድ

ኢየሱስ እውን ፈጣሪ ነው?

በአላህ ስም እጅግ በጣም ፋገፋገ በጣም አዛኝ በሆነው።

አንድ ፍጹም አምላክ ብቻ መኖሩን የሚያውቅ ሃይማኖት ቢኖር ኢስላም ብቻ ነው። አንድ ፍፁም አምላክ ሲባል ደግሞ በሁለንተናዊ ባሕሪው ፍፁም አምላክና ሸሪክ (ተጋሪ) የሌለው ብቸኛ አንድ አምላክ ግለት ነው።

«በል:- እርሱ አላህ አንድ ነው። አላህ (የሁሉ) መጠጊያ ነው። አልወለደም፤ አልተወለደም። ለርሱም አንድም ብጤ የለውም።»

(አል-ኢቫላስ፡ 1-4)

ቤኖኒ (Benoni) በምትባል የደቡብ አፍሪካዊት ከተማ አንድ ሰው ይኖራል። ይህ ሰው በስነ መለኮት ትምህርት የነጠረ ዕውቀት የለውም። ሆኖም ግን ሙስሊሞችን ለማጥመቅ በክርስቶስ የተሾመ የ«ፈጣሪ» መልክተኛ እንደ ሆነ ደጋግሞ በመለፈፍ ራሱን ያታልላል። በጥብቅና ሙያ የሰለጠነው ይህ ሰው፣ ቅንጣት የዐረብኛ ቃል ሳያውቅና ቁርአንን በአግባቡ ሳይረዳ በቃላት በመጫወትና የቅዱስ ቁርአን አንቀጾች ያለ በታቸው በመጠቃቀስ በግወናበድ ረገድ በጣም የተካነ ነው። ሙስሊሞችን ኢየሱስ (ዓ.ሳ) (ዐ.ሰ) ፈጣሪ እንደሆነ ለማሳመን ይሻል። ይህ ዓይነቱ እምነት ደግሞ በአላህ ፍጹማዊ አንድነት ላይ እምነታቸውን ለአፀደቁ ሙስሊሞች ከተውገም የማይዋጥላቸው ብቻ ሳይሆን በአላህ ሉዓላዊና ፍጹማዊ አንድነት ላይ ማሾፍ ሆኖ ይታያቸዋል፤ ስለሆነም ይጠየቁ ታል። ይህም ብቻ አይደለም። በቅዱስ ቁርአን በግልጽ ሠፍሮ የሚገኘውን የአላህ አዋጅ የሚቃረን ጭምርም በመሆኑም ያወግዙ ታል። ሆኖም የዚህ መሠሪ ወንጌ ላይ ሙስሊሞችን የማታለል ዘዴዎችና ጥረቶች ሁሉ ያለ ጥርጥር ይከሸፋሉ። ምክንያቱም እውነትን በአፈ ሙሴነት መቀልበስ የሚሞከር አይደለምና። ቅዱስ ቁርአን ይህን አስመልክቶ እንዲህ ይለናል:-

«በልም እውነት መጣ፣ ውሸትም ይወገድ፤ እነሆ ውሸት ተወጋጅ ነውና።»

(አል-ኢሲራእ፡ 81)

ሁለት መላ ምቶች

ኢየሱስ ጌታ (እግዚአብሔር) ለመሆኑ ሰውዬው ሁለት መላ ምቶችን በግስረጃነት ያቀርባል። እነሱም፡-

- 1) «ኢየሱስ (አምላክ ነው) ስንል ወይም (እግዚአብሔር) እንደሆነ ስንከራከር (አብ ነው) ግለታችን አይደለም። የጌታን ባሕሪ ይጋራል ልግላት ነው።»
- 2) «ኢየሱስ ከ(ፈጣሪ) ጋር ሁለንተናዊ የባሕሪይ ተመሳሳይነት እንዳለው እርግጥ ነው። ሆኖም ግን (አብ) አይደለም።»

ባጭሩ ሰውዬው ኢየሱስ የእግዚአብሔርን ባሕሪይ የተላበሰና በሁለመናው የ(ፈጣሪን) ባሕሪይ የሚያንጸባርቅ በመሆኑ በ(ጌትነቱ) ልንቀበለው እንደሚገባ ነው የሚሞግተን። ሰውየው ቀደም ሲል በጨረፍታ እንደጠቀሰው የጥብቅና ሙያ ባለቤት በመሆኑ አንዳችም አሳማኝነት በሌላቸው፣ ፍሬ ቢስ ቃላት ብዙ ቅጾችን የመሙላት ችሎታውን አንጠራጠርም። ይህን እሰጥ አገባ አስነስቶ የኢየሱስን መለኮታዊነት ለማረጋገጥ የሚጠቀምባቸው ስልቶች ስለ ጠበቆችና ስለ ጥብቅና ብዙ ከመናገራቸው ውጭ ቁልጭ ያለውን መጽሐፍ ቅዱሳዊ እውነት የሚያረጋግጡ አይደሉም።

ከዚህ በታች ከመጽሐፍ ቅዱስ አያሌ ጥቅሶችን ዋቢ በግድረግ ኢየሱስ የአምላክን ባሕሪ እንደግይጋራና በምንም መልኩ እግዚአብሔርን እንደግይ መስል በግመልከት፣ የሰውዬው አባባል መሠረተ-ቢስ መሆኑን ለማሳየት እንም ክራለን። ጥቅሶቹ ላይ የእኛን አስተያየት ሳንጨምር አንዳሉ አስቀምጦናቸዋል። እስኪራሱ መጽሐፍ ቅዱስ እንዲናገር እንፍቀድለት። ኢየሱስን- «አምላክ»- «ፈጣሪ»- «እግዚአብሔር»- «ጌታ» እንደሆነ መስበክ በፈጣሪ ታላቅነት ላይ ግሾፍ ብቻ ሳይሆን ወደ ከሕደት የመጨረሻ እርከን የሚያሸቀ ነጥር ነው። የሰው ልጅንም የግመዛዘን ችሎታ የሚያረክስና የሚያኮስስ ስድብ ነው።

ግስታወሻ፡-

ከዚህ በታች የሰፈሩት ጥቅሶች ሕጋዊና ይፋዊ ሥርዌት ካለው መጽሐፍ ቅዱስ ነው። በርዕሶቻችንና በንጉሱ ርዕሶቻችን ውስጥ አምላክ የሚለውን ቃል

በትምህርት-ተትሰ አስተምጠናል። ይህም (ኢየሱስ አምላክ ነው) የግሊጫውን ጭፍን እያንት የግንብባል መሆኑንን ለግብረሰብነት ነው። ኢየሱስ በግሊጫው ቦታ አምላክ የግሊጫውን ቃል እየተካን ኢየሱስና አምላክ ተመሳሳይ መሆናቸውን ወይም አለመሆናቸውን እናመላክር።

የ«አምላክ» ልደት!

«አምላክ» ከዳዊት ዘር መፈጠሩን ለግብረሰብነት፣ «በሥጋ ከዳዊት ዘር ስለተወለደ» (ወደርግ ለዎች 1+3)

«እነዚህ ስለሆኑ፣ ከወገቡም ፍሪ በዙፋኑ ያስተምጥ ወንድ እገዚ አብሐር ሙሉን እንደግለሌት ስለአወጣ!» (የሐዋርያት ሥራ 2+30)

የ«አምላክ» የዘር ሐረግ!

«የዳዊት ልጅ የአብርሃም ልጅ የኢየሱስ ክርስቶስ ትውልድ ምድሐፍ» (ግብፁ 1+1)

የ«አምላክ» ያታ!

«ሊገርዙት ለምንት ቀን በሞላ ጊዜ በግንባር ላይረገጡ በመልክት እንደተሳለፉ፣ ስሙ ኢየሱስ ተብሎ ተጠራ።» (ሉቃስ 2-21)

ግሪያም «አምላክ»ን ስለ መጠነሷ እና መውለዷ

እንዴት ነው ግሪያም «አምላክ»ን አርገዛ የወለደችው:- ግሪያም እንደ ግንኙኖች ሴት አርገዛ በተኗ እንደወለደችው ለግብረሰብነት:-

«በዚያም ላሉ የመውለጃዋ ወራት ደረሰ የጠኩር ልጅዋንም ወለደች።» (ሉቃስ 2+6)

ይህም ግለት ግሪያም ተፈጥሯዊ የፀንሰ ወራቷን እንደግንኙኖች ሴት መረጠችን እንረዳለን። የአወላለዷም ሁኔታ በግንኙኖች ሙሉ ይህን ከመሰል ሴቶች የተለየ አልጠረፍ:-

«እርሷም ፀንሳ ነበር ምጥም ተይዛ ለትወልድ ተዉንቃ ሮሽች»
(ዮሐንስ ፪:12+2)

«አምላክ» የሴት ጡት ጠብቷል!

«ይህንም ሲናገር፣ ከሕዝቡ አንዲት ሴት ድምፅዋን ከፍ አድርጋ፡-
የተሸከሙችህ ግንፀንና የጠባሃቸው ጡቶች ብፁላን ናቸው አለችው።»
(ሉቃስ 11:27)

የ«አምላክ» የትውልድ መንደር!

«ኢየሱስም በይሁዳ ቤተሌሌም በንጉሡ በሄሮድስ ዘመን
በተወለደ ጊዜ፣» (ግቴዎስ 2:1)

የ«አምላክ» ሙያ!

«ይህ ጸራቢው የግሪያም ልጅ የያዕቆብም፣ የዮሳም፣ የይሁዳም፣
የስምዖንም ወንድም አይደለምን?» (ግርቆስ 6:3)

«የጸራቢ ልጅ አይደለምን» (ግቴዎስ 13:55)

የ«አምላክ» የመጓጓዣ ዘዴ!

«ለጽዮን ልጅ፡- እነሆ፣ንጉሥሽ የዋህሆና በአህያ ላይና በአህያይቱ
ግልገል በውርንጫይቱ ላይ ተቀምጦ ወደ አንቺ ይመጣል በሉአት»
(ግቴዎስ 21:5)

«ኢየሱስ ውርንጫ አገኝቶ በእርሱ ተቀመጠ።» (ዮሐንስ
12:15)

የ«አምላክ» ምግብና አስካሪ መጠጥ

«የሰው ልጅ እየበላና እየጠጣመጣ፣እነርሱም፡- እነሆ፣በላተኛና
የወይን ጠጅ ጠጭ፣የቀራሮችና የጋጢአተኞች ወዳጅ ይሉታል።»
(ግቴዎስ 11:19)

«የሰው ልጅ እየበላና እየጠጣ መጥቶአልና፡- እነሆ፣ በላተኛና የወይን ጠጅ ጠዋ፣ የተራሮችና የጋጢአተኞች ወዳጅ» (ሉቃስ 7፡34)

የ«አምላክ» ድህነት!

«ኢየሱስም፡- ለተበርዎች ጉድጓድ ለሰግይም ወርቅ መስፈሪያ አላቸው፤ ለሰው ልጅ ገን ራሱን የጊያስጠጋበት የለውም አለው።» (ግቴዎስ 8፡20)

የ«አምላክ» ቁሳቁሶች!

«... የጫግው ጠፍር...» (ሉቃስ 3፡16)

«ጭፍሮቹም ኢየሱስን በለቀሱት ጊዜ ልብሶቹን ወስደው ለእያንዳንዱ ጭፍራ አንድ ክፍል ሆኖ በአራት ከፋፈሉት እጅ ጠባቡንም ደገጥ ወሰዱ።» (ዮሐንስ 19፡23)

አማኝ ይሁዳዊ «አምላክ»!

«ግለዳም ተነስቶ ገና ሌሊት ላለ ወጣ፣ ወደ ምድረ በዳም ሄዶ በዚያ ፀለየ።» (ግርቶስ 1፡35)

መልካም ዜጋና ለቁሳርም ታማኝ «አምላክ»!

«የቀዛርን ለቀዛር፣ የእግዚአብሔርንም ለእግዚአብሔር አስረከቡ አላቸው።» (ግቴዎስ 22፡21)

ግብር ከፋይ «አምላክ»!

«ወደ ትፍርናሆምም በመጡ ጊዜ ግብር የጊቀበሉ ሰዎች ወደ ጲጥርስ ቀረቡና፡- መምህራችሁ ሁለቱን ዲኛር አይገብርምን? አሉት። አዎን ይገብራል አለ።» (ግቴዎስ 17፡24-25)

የ«አምላክ» ቤተሰብ!

«አምላክ» የጥሪ ልጅ ነበር:- «ረዕዮስ ናትናኤልን አግኝተ:-
— ልቤት-ነቢያትም ስለ እርሱ የጻፉትን የጥሪ ልጅ የናዝራቱን
ኢየሱስን አግኝተዋል አለው» (ዮሐንስ 1:46)

የ«አምላክ» ወንድሞች!

«ወደ ገዛ አገሩም መጥቶ እስኪገረሙ ድረስ በምኩራባቸው
ያስተምራቸው ነበር፤ እንዲሁም አሉ:-ይህን ጥበብና ተፃምራት ይህ
ከወደት አገኘው? ይህ የጸ ራቢ ልጅ አይደለም? እናቱስ ግሪያም
ትባል የለም? ወንድሞቼስ ያዕቆብና ዮሳ፤ ስምዖንም፤ ይሁዳም
አይደሉም? እገተቹስ ሁሉ በእኛ ዘንድ ያሉ አይደሉም?»
(ግብፆስ 13: 54-56)

የ«አምላክ» መንፈሳዊ እድገት:- «ሕፃኑም ጥበብም ሞልተበት
በመንፈስ ጠነከረ፤» (ሉቃስ 2:40)

የ«አምላክ» አዕምሮአዊ አካላዊ ባሕርያዊ እድገት:- «ኢየሱስም
ደገም በጥበብና በቁመት በሞገስም በእግዚአብሔርና በሰው ፊት ያድግ
ነበር» (ሉቃስ 2:52)

ወላጆቹ ወደ ኢየሩሳሌም ሲወስዱት «አምላክ» 12 ዓመት
ሞልተት ነበር። «ወላጆቹም በየዓመቱ በፋሲካ በዓል ወደ ኢየሩሳሌም
ይወጡ ነበር» የአሥራ ሁለት ዓመት ልጅ በሆነ ጊዜ እንደ በዓሉ
ሥርዓት ወደ ኢየሩሳሌም ወጡ፤» (ሉቃስ 2:41-42)

አቅመ ቢሱ «አምላክ»!

«እኔ ከራሴ አንዳች ሳይሆን አይቻለኝም፤ እንደሰግሁ እረርዳለሁ
ናርደም ቅን ነው፤ የላከኝን ፈቃድ እንጂ ፈቃዴን አልሻምና»
(ዮሐንስ 5:30)

«አምላክ» ስለ ምፅዓት አያውቅም!!

«ሰለዚያች ቀን ወይም ሰለዚያች ሰዓት ገን የሰማይ መላእክትም ቢሆኑ ልጅም ቢሆን ከአባት በቀር የጊያውቅ የለም» (ግርቀስ 13፥32)

«አምላክ» ወቅት መለየት አቃተው!!

«ኢየሱስም ወደ ኢየሩሳሌም ወደ መቅደስ ገባ፤ ዘወር ብሉም ሁሉን ከተመለከተ በኋላ፣ ጊዜው መሸቶ ስለነበረ ከአሥራ ሁለት ጋር ወደ ቢታንያ ወጣ። በግግስተም ከቢታንያ ሲወጡ ተራቡ። ቅጠልም ያላት በለስ ከሩት አይቶ ምናልባት አንዳች ይገኛባት እንደሆነ ብሉ መጣ። ነገር ገን የበለስ ወራት አልነበረምና መጥቶ ከቅጠል በቀር ምንም አላገኘባትም» (ግርቀስ 11፥12-13)

«አምላክ» አልተማረም!!

«አሁንም በበዓሉ እኩሌታ ኢየሱስ ወደ መቅደስ ወጥቶ ያስተምር ነበር» አይሁድም፡- ይህ ሰው ላይግር መጻሕፍትን እንዴት ያውቃል? ብለው ይደነቁ ነበር» (ዮሐንስ 7፥14-15)

«አምላክ» ከልምድ ዕውቀት ገብይቷል!!

«እግዚአብሔርንም ስለ መፍራቱ ተሰማለት፣ ምንም ልጅ ቢሆን፣ ከተቀበለው መከራ መታዘዝን ተግረ፤» (ወደ ዕብራዊያን፥ 5-8)

«አምላክ» በሰይጣን ተፈተነ!

«አምላክ» ለአርባ ቀናት በሰይጣን ተፈተነ፡- «ወዲያውም መንፈስ ወደ ምድረ በዳ አወጣው! በምድረ በዳም በሰይጣን እየተፈተነ አርባ ቀን ሰነበተ። ከአራዊትም ጋር ነበረ» (ግርቀስ፥12-13)

«አምላክ» ሳያሰልስ በሰይጣን ተፈተነ፡- «ዲያቢሎስም ፈተናውን ሁሉ ከወረሰ በኋላ እስከ ጊዜው ከእርሱ ተለየ» (ሉቃስ 4፥13)

«አምላክ» እንደ ኃጢአን ሁሉ በሁሉም ይፈተናል፡- «ከኃጢአን በቀር በነገር ሁሉ እንደ እኛ የተፈተነ ነው እንጂ» (ወደ ዕብራዊያን 4፡15)

እውነተኛ «አምላክ» በእኩይ ነገሮች አይፈተንም፡- «ግንም ሲፈተን በእግዚአብሔር እፈተናለሁ አይበልጠውም፤ እግዚአብሔር በከፋ አይፈተንምና፤ እርሱ ግንንም አይፈተንም፡፡ነገር ግን እያንዳንዱ በራሱ ምኞት ሊላብና ሊታለል ይፈተናል» (የያዕቆብ መልዕክት 1፡13-14)

የ«አምላክ» ተልዕኮ

«አምላክ» ኃጢአቱን ተናዘዘ ንስሐም ገባ፡- «ያን ጊዜ ኢየሱስ በዮሐንስ ሊጠመቅ ከገሊላ ወደ ዮርዳኖስ መጣ» (ማቴዎስ 3፡13)

«ኃጢአታቸውንም እየተናዘዙ በዮርዳኖስ ወንዝ ከእርሱ ይጠመቁ ነበር» (ማቴዎስ 3፡6)

«አምላክ» ኃጢአንን ሊያነገ አልመጣም!!

«ብቻውንም በሆነ ጊዜ፣ በዙሪያው የነበሩት ከአሥራ ሁለቱ ጋር ስለምሳሌው ጠየቁት» እንዲህም አላቸው፡- ከእናንተ የእግዚአብሔርን መንግሥት ምሥጢር ግወቅ ተሰጥቶአችኋል፤ በውጭ ላሉት ግን፣ አይተው እንዲያዩ እንዳይመለከቱም፣ ሰምተውም እንዲሰሙ እንዳያስተውሉም እንዳይመለሱ ኃጢአታቸውም እንዳይሰረዳላቸው» (ግርቆስ 4፡10-12)

ዘረኛ «አምላክ»

ነገደ ይሁዳ «አምላክ»፡- «እነሆ፣ ከይሁዳ ነገድ የሆነው አንበሳ» (የዮሐንስ ራእይ 5፡5)

ባይሁዶች ብቻ የመጣው «አምላክ»፡- «እርሱም ሙሉ፡- ከእስራኤል ቤት ለጠፋት በጉች በቀር አልተላከሁም አለ» (ማቴዎስ 15፡24)

የ«አምላክ» የዘር መድሎ:- «እነዚህን አስራ ሁለቱን ኢየሱስ ላካቸው፣ አዘዛቸውም፣ እንዲህም አለ:- በአሕዛብ መንገድ አትሂዱ፣ ወደ ላምራውያንም ከተግ አትገቡ፤ ይልቅስ የእስራኤል ቤት ወደግ ሆኑ ወደ ጠፋት በጎች ሂዱ እንጂ።» (ግቴዎስ 10+5:6)

አሕዛብ (አይሁድ ያልሆኑ) በ«አምላክ» አመለካከት ውሾች ናቸው:- «እርሱ ገን መልሶ:- የልጆችን እንጀራ ይዞ ለቡችሉች መጣል አይገባም አለ።» (ግቴዎስ 15+26)

የ«አምላክ» መንግስት!

«በያዕቆብ ቤትም ላይ ለዘላለም ይነገሳል፤ ለመንገሥቱም መጨረሻ የለውም።» (ሉቃስ 1+33)

የ«አምላክ» የማዕረግ ስሞች:-

«የአይሁድ ንጉሥ» (ግቴዎስ 2-2)

«የእስራኤል ንጉሥ» (ዮሐንስ 1+49)

«ኢየሱስ ወደ ኢየሩሳሌም እንዲመጣ በሰሙ ጊዜ፣ የዘንባባ ዛፍ ዝንጣሬ ይዘው ሊቀበሉት ወጡና:- ሆሳዕና በጌታ ስም የሚመጣ የእስራኤል ንጉሥ» (ዮሐንስ 12+13)

የማይመስል «አምላክ»

«አምላክ» ተራበ!

«አርባ ቀንና አርባ ሌሊትም ከጦመ በኋላ ተራበ።» (ግቴዎስ 4+12)

«በግለዳም ወደ ከተግ ሲመለስ ተራበ።» (ግቴዎስ 21+18)

«በግግስቱም ከቢታንያ ሲወጡ ተራበ።» (ግርቆስ 1+12)

«አምላክ» ተጠማ!

«ተጠማሁ አለ» (ዮሐንስ 19+28)

«አምላክ» አንቀላፋ!

«እርሱ ግን ተኝተ ነበር» (ግቴዎስ 8+24)

«ሲሄዱም አንቀላፋ» (ሉቃስ 8+23)

«እርሱም በስተጓላዋ ትራስ ተንተርሶ ተኝተ ነበር» (ግርቆስ 4+38)

«አምላክ» ታከተው!

«ኢየሱስም መንገድ ከመሔድ ደክሞ በጉድጓድ አጠገብ እንዲህ ተቀመጠ!» (ሐንስ 4+6)

«አምላክ» ታወከ!

«በመንፈሱ አዘነ፣ በራሱም ታወከ!» (ዮሐንስ 11+33)

«አምላክ» አነባ!

«ኢየሱስም እንባውን አፈሰሰ» (ዮሐንስ 11+35)

«አምላክ» ተከዘ!

«ሊያዝንም ሊተክዝም ጀመረ» (ግቴዎስ 26+38)

«ነፍሴ እስከ ሞት ድረስ እጅግ አዘነኝ!» (ግቴዎስ 26+38)

የ«አምላክ» ድንጋጤ:- «ሊደነገጥም ሊተክዝም ጀመረና ነፍሴ እስከ ሞት ድረስ እጅግ አዘነኝ!» (ግርቆስ 14+34)

ደካማ «አምላክ»!

«ከሰማይም መጥቶ የጊያበረታው መልአክ ታየው» (ሉቃስ 22+43)

ጦረኛ «አምላክ»!

ጉልበተኛው «አምላክ»:- «የአይሁድ ፋሲካም ተርቦ ነበር፤ ኢየሱስም ወደ ኢየሩሳሌም ወጣ። በመቅደስም በረዎችንና በጉችን ርገቦችንም የግሸጡትን ገንዘብ ለዋጮችንም ተቀምጦው አገኘ፤ የገመድ ጅራፍ አበጅቶ ሁሉን በጉችንም በረዎችንም ከመቅደስ አወጣቸው፤ የለዋጮችንም ገንዘብ አፈሰሰ ገበታዎቻቸውንም ገለበጠ።» (ዮሐንስ 2+13:15)

የ«አምላክ» የከተት አዋጅ:- «በምድር ላይ ሰላምን ለማምጣት አይምሰላችሁ፤ ሠይፍን እንጂ ሰላምን ለማምጣት አልመጣሁም» (ማቴዎስ 10+34)

«የሌለውም ልብሱን ሽጦ ሰይፍ ይገዛ» (ሉቃስ 22+36)

«አምላክ» በስጋት ተንከራተተ! !

«አምላክ» በፍርሃት ተዋጠ:- «ከዚህም በኋላ ኢየሱስ አይሁድ ሊገድሉት ይፈልጉ ስለነበር በይሁዳ ሊመላለስ አይወድም ነበርና በገሊላ ይመላለስ ነበር» (ዮሐንስ 7+1)

«እንገዲህ ከዚያ ቀን ጀምረው ሊገድሉት ተግክሩ። ከዚያ ወዲያም ኢየሱስ በአይሁድ መካከል ተገልጦ አልተመላለሰም!» (ዮሐንስ 11+153-54)

«አምላክ» ከእጃቸው አፈተለከ!

«እንገዲህ ደገመው ሊይዙት ፈለጉ፤ ከእጃቸውም ወጣ» (ዮሐንስ 10+39)

«ሰለዚህ ሊወግሩት ድንጋይ እነሱ፤ ኢየሱስ ግን ተሰወራቸው ከመቅደስም ወጠቶ በመካከላቸው አለፎ ሔደ» (ዮሐንስ 8+ 59)

የ«አምላክ» መግረክ

በገደኛ ከሕደት «አምላክ» የተደበቀበት ቦታ ታወቀ። «ኢየሱስም ደቶ መዛሙርቱም ብዙ ጊዜ ወደዚያ ስለተሰበሰቡ አላልፎ የሰጠው ይሁዳ ደግሞ ስፍራውን ያውቅ ነበር። ሰለዚህ ይሁዳ ጭፍርችንና ከካሕናት አለቆች ከፈረሳውያንም ሉሌዎችን ተቀብሎ በችቦና በፋና በጋሻ ጦርም ወደዚያ መጣ» (ዮሐንስ 18+2-3)

«አምላክ» ተግረከ፤ ታሰርም ተወሰደ፡- «እንግዲህ የሻለቃውና ጭፍርቹ የአይሁድም ሉሌዎች ኢየሱስን ይዘው አሰሩት።» (ዮሐንስ፡ 18+12-13)

«አምላክ» ተዋረደ!!

«ኢየሱስንም የያዙት ሰዎች ይዘብቱበትና ይደበድቡት ነበር፤ ሸፍነውም ፊቱን ይመቱት ነበርና፤» (ሉቃስ 22+63-64)

«በዚያን ጊዜ በፊቱ ተፋበት ጉሰሙትም፤ ሌሎችም በጥሬ መትተው፡-» (ማቴዎስ 26+67)

«አምላክ» አግረረ፤ መድረሻ አጣ!!

«ይህንም ሲል በዚያ ቆሞ የነበረው ከሉሌዎች አንዱ፡-ለሊቀ ካህናቱ እንዲህ ትመልሳለህን? ብሎ ኢየሱስን በጥሬ መታው። ኢየሱስም መልሶ ከፋ ተናገረ እንደሆነሁ ስለ ክፉ መስከር፤ መልካም ተናገረ እንደሆነሁ ግን ስለ ምን ትመታኛለህ?» (ዮሐንስ 18+22-23)

«አምላክ» ሞት ተፈረደበት!!

«እነርሱም ሁሉ፡- ሞት ይገባዋል ብለው ፈረዱበት» (ግርቀስ 14+64)

«እነርሱም፡- ጥት ይገባል ብለው መለሱ» (ግቴዎስ 26+66)

የ«አምላክ» የጣር ጩኸት!

«ኢየሱስ፡- ኤሉሄ ኤሉሄ ላግ ሰበትታኒ? ብሎ በታላቅ ድምፅ ጩኸቱ ይህም፡- አምላኪ፣ አምላኪ፣ ስለምን ተውኸኝ? ግለት ነው» (ግቴዎስ 27+46)

«አምላክ» እንደ ገራም እንስሳ!

«እንደ በግ ወደ መታረድ ተነሳ፣ የበግ ጠበትም በሸላቹ ፊት ዝም እንደግሏ፣ እንዲሁ አፋን አልከፈተም» (የሐዋርያት ሥራ፣ 8+32)

«አምላክ» ሞተ ተብሎ ተገመተ!

ጧች «አምላክ»፡- «ኢየሱስም በታላቅ ድምፅ ጩኸ ነፍሱንም ሰጠ» (ግርቆስ 15+37) «ስለ ኃጢአተኞች ሞተአልና» (ወደሮጊስዎች 5+5) «...ፈጽሞ እንደሞተ አይተው...» (ዮሐንስ 19+33)

የ«አምላክ» አስከሬን

«ይኸውም ወደ ጲላሞስ ቀርቦ የኢየሱስን ሥጋ ለመነው» ጲላሞስም እንዲሰጡት አዘዘ» የሴፍም ሥጋውን ይዞ በንጹሕ በፍታ ከፈነው» (ግቴዎስ 27+58-59)

ሊታዘንለት የሚገባ «አምላክ»!

«የሙተ አለቃውም የሆነውን ነገር ባየ ጊዜ ይህ ሰው በእውነት ገድቶ ነበር ብሎ እግዚአብሔርን አከበረ»

ማጠቃለያ

ራሱን (የኢየሱስ) መልዕክተኛ አድርጎ የግቶጥረው የደቡብ አፍሪካው ወንጌላዊ «ኢየሱስ አምላክ ነው» ይለናል» እንዴት? ሲባል የጊሰጠው ምክንያት

1) የአምላክን ባሕሪያት በመጋራቱ

2) በሁሉም መልኩ አምላክን (እግዚአብሔርን) ስለሚመስል የሚል መልስ ይሰጣል።

ነገር ግን እስከ አሁን ከመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ ስለ ኢየሱስ ከላይ የተጠቀሱት አንቀጾች ሁሉ ኢየሱስ፣ የአምላክን (የእግዚአብሔርን) ባሕሪያት የማይጋራና በምንም ዓይነት አምላክን እንደማይመስል በማያሻግ መልኩ የሚያረጋግጡ ሆነው እናገኛቸዋለን። ፈጣሪም እንዳልሆነ በቁርጠኝነት መስከረዋል። ስለሆነም ለደቡብ አፍሪካው «ወንጌላዊ» ሁለት አማራጮች ተርጉሟል። አንድም «ዲሳ» (ዐ.ሰ) (ኢየሱስ) ፈጣሪ ነው የሚለውን እምነትን በማስረጃ የማጽደቅ፣ አሊያም ከአንድ በላይ አምላክ የሚያመልክ መሽሪክ (አጋሪ) መሆኑን በይፋ ማሳወቅ አለበት። ጤና የሚቀላ ምላሱን እያንጣጣ ከላይ ወደታች ከታች ወደ ላይ ቢዘል «ዲሳ አላህ ነው» ብሎ መስለዎችን ማሳመን ከቀውንም ቢሆን የሚቻል አይደለም። እሱና ባልደረቦቹ መሠረት በሌለው ከንቱ ልፋት፣ ዲሳን ከሰብዓዊ ፍጡርነትና ከነቢይነት ወደ አምላክነት ደረጃ እንዲያሸጋግሩት መስለዎችን ለማወናበድ የሚያደርጉት መፍጨርጨር ከቀውንም አይሳካም። ዲሳ (ዐ.ሰ) ወደ እስራኤል ሰዎች አንድ መሠረታዊ ብሥራት አገገቦ የመጣ መሆኑን መስለዎች በጽኑ ያምናሉ። ያም በምድር ላይ የአላህ መንግስት እንደሚመጣ የሚያመለክት ትምቢት ሲሆን፣ በነቢዩ መሐመድ (ሶ.ዐ.ወ) መነሳት እውን ሆኗል። ይህ ነው የማያወላውለው የመስለዎች እምነት።

ክፍል ሁለት

የዮናስ ምልክት

«ክርስቶስ» ስም አይደለም

በአሁኑ ወቅት በዓለም ላይ የሚገኙ ከአንድ ሺህ ሚሊዮን በላይ የሚሆኑት የክርስትና እምነት ተከታዮች የናዝሬቱ ኢየሱስ «ክርስቶስ» እንደሆነ በጭናን ይቀበላሉ። ለዚህም አጭግቸው ግጥናከሪያ ይሆኑ ዘንድ «አንድ ሺህ አንድ» ትንቢቶችን ከአይሁዶች መጽሐፍ ቅዱስ (ከብሉይ ኪዳን መጽሐፍ) እየለቃ ቀሙና እያገጣጠሙ፣ ኢየሱስ አዳኛቸው «መሲሐቸው» መሆኑን በመረጃ ለማስደገፍ ይፍጨረጨራሉ። «አንድ ሺዎቹን» ትንቢቶች ለጊዜው ወደ ጉን አድርገን ኢየሱስ ራሱ በሐዲስ ኪዳን ውስጥ በማያሻግ ሁኔታ የእርሱን ግንኙነት ሊያረጋግጥ የሚችል ምልክት እንደሚያሳይ ለአይሁድ ቃል ገብተላቸው ነበር። የገባላቸውን ቃል ኪዳን ፈጽሞላቸው እንደሆነ ለአንድ አፍታ እንመርምር።

መጀመሪያ «ክርስቶስ» የሚለው ቃል ተውላጠ ስም አለመሆኑን መረዳት አለብን። ግዕዝ ግዕዝ ጥቅም ነው። «ክርስቶስ» የሚለው የግሪክ ቃል «መሲያህ» የሚለው የእብራይስጥ ቃል ቀጥተኛ ትርጉም ነው። በእንግሊዝኛ «anointed» የሚለው ቃል የሚተካው ሲሆን፣ ወደ አግርኛ ሲመለስ ደግሞ «የተቀባ» የሚል ትርጓሜ ይኖረዋል። «የተቀባ» ለሚለው ቃል በግሪክ ጳጳስ የምናገኛለት ፍቺ ክርስቶስ የሚል እንደሆነ ጠቅሰዋል። እንግሊዝኛ ተናጋሪዎች «Christos»- ክርስቶስ- ከሚለው የግሪክ ቃል ውስጥ «O» እና «S» በግውጣት «Christ» ከራይስት-የሚል አዲስ ቃና ያለው ቃል እንደፈጠሩ መገንዘብ አያዳግትም።

በጥንት ዘመን ቀላውስት ለቤተ-ክህነት ሹመት ሲበቁ፣ ነገሥታትም በትራ-ሥልጣን ሲጨብጡ የቅብዓት ሥርዓት ይፈጽማሉ። በዚህን ጊዜ «የተቀቡ» (anointed) ይባላሉ። መጽሐፍ ቅዱስ የአሕዛብ ንጉሥ ስለነበረው ስለ ቂርስ ሥልጣን መያዝ ሲተርክ «anointed» የሚለውን ቃል ተጠቅሞበታል። (ትንቢተ-ኢሳያስ 45+1)

የሉቃስ ወንጌል እንዲህ ሲል ያስታውሰናል:-

«ሊገርዙት ስምንት ቀን በሞላ ጊዜ፣ በግገፀን ሳይረገዝ በሙልክ እንደ ተባለ፣ ስሙ ኢየሱስ ተብሎ ተጠራ» (ሉቃስ 2+21)። ከዚህ የምንገነዘበው በሙልክ አግካኝነት ገና ያልተወለደ ልጁን ትጠራበት ዘንድ የተነገራት ስም ኢየሱስ እንጂ ክርስቶስ (የተቀባ) አልነበረም። በሙጥቁ ዮሐንስ እጅ ከተጠመቀ በኋላ ነው ክርስቶስ (የተቀባ) የግላው ቅጽል የታከለለት። ይህንን የግዕሪ ግ ቅጽል አይሁድ እንዳለ ለሙተበል ፈታደኛ አልሆኑም። «የተቀባ» ለሙሆኑ መረጃ እንዲያቀርብ ጠየቁ።

ተዓምር እንደ ማስረጃ

ግቴዎስ እንደግረተርክልን ከአይሁድ ምሁራናች-ከጻርችና ከፈሪሳውያን- መካከል ወደ ኢየሱስ በመምጣት እንዲህ ሲሉ ጠየቁት:- «መምህር ሆይ! ከአንተ ምልክት እንድናይ እንወዳለን አሉ» (ግቴዎስ 12+38)። በእርግጥ እነሱ የፈለጉት አንዳች «ምትሃታዊ ትዕይንት» እንዲያሳያቸው ነበር። አስግተኞች የግሰሩዋቸውን ከባርኔጣ ስር ጥንቅል ግውጣት ወይም በባሕር ላይ መራመድ አለያም በሕዋ ላይ መንሳፈፍ ያም ካልሆነ በፍም እሳት ላይ በባዶ እግር መሄድ አይነት ትዕይንት ለግየት ጓጉተዋል። አይሁድ ኢየሱስን እንደ ተራ ምትሃተኛ ነበር የቀጠሩት።

አንድ ብቻ «ምልክት»

የአይሁድ ምሁራን ተአምር እንዲያሳያቸው ችክ በግለታቸው ኢየሱስ በቁጣ ሰጧት እየተብከነከነ እንዲህ አላቸው:- «ከተና አመንዝራ ትውልድ ምልክት ይሻል፣ ከነቢዩ ከዮናስ ምልክት (ተአምር) በተር ምልክት አይሰጠውም። ዮናስ በዓሣ ነገሪ ሆኖ ሦስት ቀን ሦስት ሌሊት እንደ ነበረ፣ እንዲሁም የሰው ልጅ በምድር ልብ ሦስት ቀን ሦስት ሌሊት ይኖራል» (ግቴዎስ 12+39-40)። ኢየሱስ ለአይሁድ በግልጽ የነገራቸው «አንዳችም ምልክትን (ተአምር) የእሱን መሲህነት (ክርስቶስነት) እንደግያረጋግጥ ነው። የእርሱን መሲህነት የግያረጋግጥ ነገር አንድ ብቻ ነው። የእርሱ ፍጻሜ ከዮናስ ፍጻሜ ጋር ተመሳሳይ እንደግሆን ትንቢት ተናግሯል። ይህ ትንቢት (ግቴዎስ 12+39-40) መፈጸሙን ሲያረጋግጡ ክርስቶስ ሙሆኑን ይረዱታል። ኢየሱስ

ለክርስቶስን ተለይቶ ለአይሁድ በርጤጊዎስ የተባለ ሰው ዓይን ግብራቱን በግስ ረጃነት አልጠቀሰም። የልብሱን ጫፍ በጣቶቿ በመንካቷ ብቻ ከበሽታዋ የተፈጠሰችውን ሴትም አላወሳም። ሁለት ሺህ ያህል አሳግዎችን በግጥፋት በእርኩስ መንፈስ ከተለከፈ ሰው አጋንንት ግውጣቱን በዋቢነት አልጠቀመም። አዎስት ሺህ እና ሦስት ሺህ የጊሆኑ ሰዎችን በቁራሽ ዳቦና ዓሣ መግባ ግጥገቡንም በእግኝነት አላቀረበም። ኢየሱስ ምልክት (ተአምር) የጊላው ነገር አንድ ብቻ ነው። ያም የገቢዩ ዮናስ ምልክት ነው። እንደ እንግሊዞች ብሂላ «እንቁላሉ ቼን ሁሉ በአንድ ቅርጫት ውስጥ አስቀመጠ»። የእርሱ ክርስቶስ መሆን ወይም አለመሆን የጊረጋገጠው ወደፊት ሊያሳዩቸው ቃል በገባላቸው ምልክት ብቻ ነው።

ኢየሱስ አሳያለሁ ያለውን ብቸኛ ምልክት አሳይቷልን? ለጊላው ጥያቄ ክርስቲያኖች ሁሉ ሳያቅግሙ የጊሰጡት መልስ «እንደታለ» የጊላ ነው። «ነገሮችን በጥንቃቄ ሳትመረምሩ መደምደጊያ ላይ ለመድረስ አትጣደቱ» የጊላ መንፈስ ያለውን የመጽሐፍ ቅዱስ ምክር ደንታም ያላቸው አይመስልም።

«ሁሉን ፈትነ መልካሙንም ያዙ!» (1ኛ ተሰሎንቄ 5:21)

ዮናስ ከአምላክ መልዕክት ሸሽ

የ«ዮናስ ምልክት (ተአምር)» ምንድን ነበር? ይህን ጉዳይ ለመረዳት ብሉይ ኪዳንን መለስ ብለን እናገላብጥ። ዮናስ ወደ ነጭ በመሄድ እያንዳንዱ ነዋሪ ንስሐ እንዲገባ፣ ከእኩይ መንገድ እንዲመለስ፣ ግፍና ጭካኔ ያበቃ ዘንድ እንዲያስተምር ላከው። (ዮናስ 1+2 ፣ 3+8)። ሆኖም ግን ዮናስ ወደ ነጭ መሄድን እጅግ አድርጉ ተጠየረ። ወደ ነጭ ከመሄድ ይልቅ የእግዚአብሔርን ትዕዛዝ በመጣስ ወደ ተርሴስ መኩብላልን መረጠ። በመርከብ ተላፍሮ ጉዞ ጀመረ። በባሕር ላይ እያለ በኃይለኛ ግዕበል መርከቧ ተመታች። የመርከቧ ተላፋሪዎች በድንጋጤ ተዋጡ። በወቅቱ መርከቦች አንድ አጉል እምነት ነበራቸው። ይኸውም «በባሕር ላይ እንዲህ ዓይነት ቀውጢ የጊፈጠረው ከጌታው ትዕዛዝ የኩብላለ ሰው በመርከቧ ውስጥ ሲገኝ ነው» የጊላ ነበር። እርስ በርሳቸው ከተወያዩ በኋላ ይህን ሰው ለይቶ ለግውጣት ዕጣ መጣጣል እንደጊያስፈልገው ወሰኑ። ከመጽሐፍ ቅዱስ ለመጥቀስ:- «ይህ ክፉ ነገር በግን ምክንያት እንዳገኘን እናውቅ ዘንድ ኑ፣ ዕጣ እንጣጣል ተባባሉ። ዕጣም

ተጣጣሉ፣ ፅጣውም በዮናስ ላይ ወደቀ» (ዮናስ 1፡7)። ምንም እንኳን ዮናስ ለጊዜው የጊታውን ተልዕኮ ከመፈጸም ወደ ኋላ ቢያፈገፍግም መርከበኞቹንና ተሳፋሪዎቹን ለመታደግ ሲል ራሱን ለመስዋዕትነት የግዘጋጀት ወኔና በጉፈታድ ነበረው። ባሕሩን ጥገዱ ግናወጡን ቀጥሏል። በግዕበል ተመተው እንዳይሰጥም ዘዴ ፊቱን ነበረባቸው። ዮናስን ባሕር ውስጥ ላለመጣል የተቻላቸውን ሁሉ አደረጉ። ሆኖም ገን አልተሳካም። በመጨረሻ ምን ግድረግ እንዳለባቸው ጠየቁት። «እርሱም፡- ይህ ታላቅ ግዕበል በእኔ ምክንያት እንዳገኛችሁ አውቃለሁና አንስታችሁ ወደ ባሕር ጣሉኝ፣ ባሕሩም ጸጥ ይልላችኋል አላቸው» (ዮናስ 1፡12)

ሙት ወይስ ሕያው

ዮናስ ራሱን ለመስዋዕትነት ያቀረበ በመሆኑ ወደ ባሕር ውስጥ ከመጣላቸው በፊት ደብድበው እንዲደክም ግድረግ አላስፈለጋቸውም። እጆቹና እግሮቹን መስበር ወይም በጦር መሣሪያ ግብረት ጥቅም የለውም። ራሱ «አንስታችሁ ወደ ባሕር ጣሉኝ» ብሎ ረታደኝነቱን ገልጾላቸዋልና። እዚህ ላይ ጥያቄ ይነሳል። የመርከቡ ካርቴንና መርከበኞቹ ከመርከቧ አውጥተው ወደ ባሕር ወረወሩት፤ በዚህ ወቅት ዮናስ ሞቷል ወይስ ሕያው ነበር? ግንኛውም የሰንበት ትምህርት የተካፈለ ሕፃን ክርስቲያን እንኳ ሳይቀር የሚሰጠው ቅጽበታዊ መልስ «ሕያው» የሚል ይሆናል። ጥገዱ ባሕሩን ግናወጡን አቆሙ። ምናልባት አጋጣሚ ሊሆን ይችላል ይህን? ዓሣ ነባሪ ዮናስን ዋጠው። ዮናስ በግዙፍ ዓሣ በተዋጠበት ቅጽበት ሙት ወይስ ሕያው ነበር? አሁንም መልሱ «ሕያው ነበር» የሚል ይሆናል። «ዮናስም በዓላው ሆድ ውስጥ ሆኖ ወደ አምላኩ ወደ እግዚአብሔር ጸለየ!» (ዮናስ 2፡2)። ይህን ጸሎት በሚያደርስበት ወቅት ዮናስ ሕያው እንደነበር ግልጽ ነው። ምክንያቱም ሙት አይመኸም፣ አይጸል ይምም። ለሦስት ቀንና ለሦስት ሌሊት ዓላው በባሕሩ ውስጥ አንሸራሸረው። ይህ ሲሆን ዮናስ ሞቷል ወይስ ሕያው ነበር? መልሱ አሁንም «ሕያው ነበር» ይሆናል። በሦስተኛው ቀን ዓሣው በየብስ ላይ ሲተፋው ሙት ወይስ ሕያው ነበር? በእርግጥ ሕያው ነበር። ኢየሱስ ስለ ራሱ የተናገረው ትንቢት ምንድን ነው? «...ዮናስ በዓሣ ነባሪ ሆኖ ሦስት ቀንና ሦስት ሌሊት እንደነበረ፣ እንዲሁ (እንደ ዮናስ) የሰው ልጅ በምድር ልብ ሦስት ቀንና ሦስት ሌሊት ይኖራል»። የዮናስ ሁኔታ እንዴት ነበር? ለሦስት ቀንና ለሦስት ሌሊቶች ሙት ወይስ ሕያው ነበር? ግንኛውም አይሁድ፣ ክርስቲያን እንዲሁም መስሊም በአንድነት «ሕያው ነበር» በግለት ይሰጣሉ።

እንደ ዮናስ ሳይሆን

የናስ በዓግሆድ ውስጥ ለሦስት ቀንና ለሦስት ሌሊት ሕያው እንደሆነ ሁሉ ኢየሱስም በመቃብሩ ውስጥ ሕያው መሆኑን አስቀድሞ ተንብዮልናል። ነገር ግን ክርስቲያኖች «እነሱን ለግዳን ሲል እንደሞተላቸው» እየተረኩ በዚህ እምነታቸው ላይ ችክ ይላሉ። ለሦስት ቀንና ለሦስት ሌሊት እንደ ዮናስ ሕያው ሳይሆን ቀርቶ ይሆን? በትንቢቱና በፍጻሜው መካከል ያለው ተቃርኖ ግልጽ ነው። ዮናስ ሕያው ሲሆን ኢየሱስ ሞቷል!! ከዮናስ ጋር በፍጹም አይመሳ ሰልም። ኢየሱስ የተነበየው «እንደ ዮናስ (Like Jonah)» በግለት እንጂ «እንደ ዮናስ ሳይሆን (Unlike Jonah)» ብሎ አልነበረም። «ኢየሱስ ሞቷል» የሚለው መላ ምት እውነት ከሆነ ኢየሱስ በራሱ ቃል መሠረት የአይሁድ ሐቀኛ መሲህ (ክርስቶስ) አለመሆኑን አረጋግጧል። ምክንያቱም በብቸኝነት እንዲጠባበቁት ያስገነዘባቸው የዮናስ ተአምር እውን ሲሆን አልበቃም። የወንጌል ጸሐፊዎች ትረካ እውነት እንደሆነ የምንቀበል ከሆነ አይሁድ ኢየሱስን «ክርስቶስ ነው ብለው» ባለመቀበላቸው ልንከንናቸው አይገባም።

72 ሰዓታት

የሥነ-መለኮት ጠበብትና የሃይማኖት ሊቃውንት በግቴዎስ ወንጌል 12:40 ኢየሱስ በአጽንኦት ለግመልክት የሞከረው የጊዜውን ተመሳሳይነት «የናስ በዓግ ነባሪ ሆኖ ሦስት ቀንና ሦስት ሌሊት እንደነበረ፣ እንዲሁ የሰው ልጅ በምድር ልብ ሦስት ቀንና ሦስት ሌሊት ይኖራል።»-ተመሳሳይነት እንደሆነ ያስገነዘባሉ። «በጥንቃቄ እናስተውል» ይላሉ። እነዚህ የሥነ-መለኮት ሊቃውንት «በዚህ አንቀጽ ውስጥ (ሦስት) የሚለው ቃል ለአራት ጊዜ ተደጋግጧል። ይህም የሆነበት ምክንያት ኢየሱስ በመቃብር ውስጥ የሚቆይበት ጊዜ ብቻ ትኩረት እንዲሰጠው ለማድረግ ነው። (እንደ ዮናስ) የሚለው ቃል (መት ወይም ሕያው) ከሚለው ጋር በቀጥታ የሚገናኝ አይደለም» በግለትም ይከራከራሉ።

ኢየሱስ አጽንኦት የሰጠበት ጉዳይ የጊዜውን መመሳሰል እንደሆነ ለጊዜው እንቀበላቸው። ግን ከጊዜው አኳያ ትንቢቱ ተፈጽሞ እንደሆነ ዳግም እንጠይቅ። ክርስቲያኖች በትጽበት የሚሰጡት መልስ አሁንም «እንዴታ!» የሚል ይሆናል።

ዓውደ ዓመት

«ክርስቶስ መቼ ተሰቀለ?» የሚል ጥያቄ ይነሳል። የክረስቲያን ዓለም በጅምላ የሚሰጠው መልስ «ዓርብ» የሚል ይሆናል። ነጮች «መልካሙ ዓርብ» (Good Friday) በግለት የሚያከብሩት (በአገራችን ስቅለት ተብሎ የሚከበረው) ዓውደ ዓመት በደቡብ አፍሪካ የሕዝብ በዓል የተደረገበት ምክንያት ለዚህ ይሆን? ከአሜሪካ እስከ ዛምቢያ፣ ከኢትዮጵያ እስከ ዛየር ስቅለት በዓርብ ቀን ይከበራል። «መልካሙ ዓርብ»ን -ስቅለትን- ምን መልካም አደረገው? ተብለው ለሚቀርብላቸው ጥያቄ ክርስቲያኖች የሚሰጡት መልስ «የእኛን ኃጢአት ለግስተሰሪይ ሲል ክርስቶስ በመስቀል ላይ የሞተበት ቀን ስለሆነ ነው» የሚል ይሆናል። ከ1950 ዓመታት በፊት ዓርብ ቀን ኢየሱስ በእርግጥ በመስቀል ላይ ተገድሏል? ክርስቲያኖች ለእርግጠኝነቱ ሽንጣቸውን ገትረው ይከራከራሉ።

የወንጌልን አንቀጾች ረጋ ብለን ብንመረምር አይሁድ ኢየሱስን በፍጥነት ለግጥፋት ውክቢያ ላይ እንደነበሩ እንገነዘባለን? በጨለማ ያዙት። በመንፈቀ ሌሊት ለሊቀ ካህናቱ ፍርድ አቀረቡት። ሲነጋም ወደ ጳጳሳዊ ወስደው ይፈረድበት ዘንድ አሳልፈው ሰጡት። ጳጳሳዊ የፍርድ ግዛት ሰው መሆኑን ልልተረዳ ወደ ፍርድ ላከው። ፍርድ ሰደግሞ ወደ ጳጳሳዊ መለሰው። ኢየሱስን ለግስገደል የሚጣደፉት ሰዎች፣ ሕዝቡ ከኢየሱስ ወገኖች በእነርሱ ላይ እንዳይነሳባቸው ስጋት ነበራቸው። ኢየሱስ የሕዝቡ ታላቅ ሰው ነበር። ብዙ ደጋግ ውለታዎችን ውሎላቸዋል። የኢየሱስ ጠላቶች ገን ሕዝቡን ውዥንብር ውስጥ አስገብተው በፍጥነት ሊያስወግዱት ተራወጡ። ይህም ተሳካላቸው። ኢየሱስን በመስቀል ላይ ለመስቀል የተጣደፉትን ያህል የዓርብ ጀንበር ከመጥለጃ በፊት ከመስቀሉ ላይ ለግውረድ ተዋክበው ነበር። ዓርብ ጀንበር ከምትጠልቅበት ቅጽበት ጀምሮ «ሰብት» (ቅዳሚት ሰንበት) ይጀምራል። በ«ሰብት» ቀን ደግሞ የተሰቀለን ሰው በመስቀል ላይ ግፋየት ኃጢአት እንደሆነ አይሁድ ያምናሉ። እንዲሁም በአሪት ዘዳም ላይ እንደተነገሩት በእንጨት ላይ የተሰቀለ በእግዚአብሔር የተረገመ ስለሆነ የእግዚአብሔርን ምድር እንዳያረከስ ጉሉ መቅበር ነበረባቸው።

«በእንጨትም ላይ ብትሰቅለው፣ በእንጨት ላይ የተሰቀለ በእግዚአብሔር ዘንድ የተረገመ ነውና! ረሳው በእንጨት ላይ አይደርገው!»

ነገር ግን አምላክ እግዚአብሔር እርስት አድርጉ የሰጠህን ምድር እንዳታረክስ በእርግጥ በዚያ ቀን ትበረው።» (እሪት ዘዳግም 21+23)

የእርችና የፈሪሳውያን ሃይማኖታዊ ቀናሊነት በሚያረካና ተቃውሞ በማያስነሳ መልኩ ሁኔታዎች እንዲፈጸሙ ለማድረግ ቅድመ ዝግጅት ካጠናቀቁ በኋላ፣ ከኢየሱስ «ድብቅ ደቀ መዛሙርት» አንዱ፣ ቀኑ የቅዳሜ ሰንበት ሞዜማ መሆኑን በሸፋንነት ተጠቅሞ፣ የኢየሱስ ሥጋ እንዲሰጠው ጲላሞስን ጠየቀው። ፈቀደለት። የኢየሱስን አካል ከመስቀሉ ላይ አውርዶ ወሰደ። እነዚህ ደቀ መዛሙርት በአይሁድ ወግ መሠረት አጥበው፣ ገንዘውና ሽቶ ቀብተው ከመምሸቱ በፊት ቀበሩት። ስለዚህ ሁኔታ በዮሐንስ ወንጌል 19፣ 39-40 ላይ እንዲህ ይላል፡- «ደግሞም አስቀድሞ በሌሊት ወደ ኢየሱስ መጥቶ የነበረ ኒቆዲሞስ ሙቶ ንጥር የሚያህል የክርቤና የእረት ቅልቅል ይዞ መጣ። የኢየሱስንም ሥጋ ወሰደው እንደ አይሁድ አገናኘ ልግድ ከሸቱ ጋር በተልባ እግር ልብስ ከፈኑት።»

በአያሌ የክርስቲያን አንጃዎች ምክርቤት መካከል ያለው ልዩነት ገዙፍ ቢሆንም ከላይ በጠቀስኳቸው ነጥቦች ሁሉም በአንድነት ይሰማገሉ። ኢየሱስ ዓርብ ምሽት በመቃብር ውስጥ እንደሆነ «ይገመታል»። ቅዳሜ ቀኑን በመቃብር ውስጥ እንደነበር «ይገመታል»። ቅዳሜ ሌሊትም እንዲሁ በመቃብር ውስጥ እንደነበር «ይገመታል»። ክርስቲያኖች በዚህ ጉዳይ ላይ ለመለማግጥ አያንገራግሩም።

«ይገመታል» የሚለውን ቃል ሦስት ጊዜ መደጋገሚያ ያስተውሉ። ይህን ያደረገኩበት ምክንያት ወንጌሎቹ፣ ኢየሱስ ከመቃብር የወጣበትን እቅሬን ጊዜ ከመጠቀም ስለተቆጠቡ ነው። በጊዜው በዓርብ ዕለት ምሽት «ድብቅ ደቀ መዛሙርት» ለኢየሱስ ምቹና ተስማሚ እንደሆነ ወደሚገመቱት ሥፍራ ወሰደውት ሊሆን ይችላል። ቢሆንም የወንጌል ጸሐፊያት በዝምታ ያለፉትን ጉዳይ እኔ የግንኙነት መብት የለኝም። ስለሆነም «ይገመታል» የሚለውን ቃል ሦስት ጊዜ ደጋግኞቹት።

በመጨረሻ ግን በትንቢት መሠረት በእርግጥ ሦስት ቀናትና ሦስት ሌሊቶች በመቃብር ውስጥ መኖር አለመኖሩን እንመርምር፡-

የፋሊካ ሳምንት	በመቃብር ውስጥ የቆየበት	
	ቀናት	ሌሊት
ዓርብ ፀሐይ ከመጥለጃ በፊት ተቀብሯል	ፆንፎ	አንድ ሌሊት
ትዳጫ በመቃብር ውስጥ እንደነበር ይገመታል	አንድ ሙሉ ቀን	አንድ ሙሉ ሌሊት
አሁድ	ፆንፎ	ፆንፎ
አጠቃላይ ድምር	አንድ ሙሉ ቀን	ሁለት ሙሉ ሌሊቶች

የቀንና የሌሊቶቹ አጠቃላይ ድምር አንድ ቀንና ሁለት ሌሊቶች እንጅ ሦስት ቀንና ሦስት ሌሊቶች እንዳልሆኑ ግስተዋላችሁን አልጠረጥርም። የክርስቲያኖቹን መጽሐፍ በመረጃነት ከተጠቀምን አሁንም ኢየሱስ ዳግም የቃሉን እንዳልፈጸመ እንገነዘባለን።

በመጀመሪያ፡- ኢየሱስ «እንደ ዮናስ» ሕያው ወይስ «ከዮናስ በተቃራኒ ሙት» እንደሆነ ለግረጋገጥ የክርስቲያኖቹን መጽሐፍ እንመርምር። ኢየሱስ «እንደ ዮናስ» ሕያው ሆኖ ለተመላላይ ጊዜያት በምድር ልብ እንዳልኖረና «ሙት» እንደነበር እንገነዘባለን። ክርስቲያኖች የሚሉትን ከተቀበልን «እንደ ዮናስ» እያለ ትንቢት የተናገረውን የኢየሱስን ቃል እንቃረናለን። ኢየሱስ ትንቢቱንም እንዳልፈጸመ እናረጋግጣለን።

ሁለተኛ፡- የሰነ-መለኮት ሊቃውንቱ በጠቆሙን መሠረት ኢየሱስ በአጽን አት የተናገረው ምን ያህል ጊዜ በምድር ልብ እንደሚኖር ነው። በጀ! በግለት የጊዜውንም ጉዳይ አጠናው ግን ይህም አልሆነም። ለሁለተኛ ጊዜ ኢየሱስ ትንቢቱን አጠፈ። የክርስቲያኑ ዓለም ታላላቅ የሒላብ ሊቃውንት ሦስት ቀንና ሦስት ሌሊት ስንት ሰዓታት ሊሆኑ እንደሚችሉ ግስለት ተሳናቸው። በመሆኑም «የአንድ ቀንና ከሁለት ሌሊቶች ጋር እኩያ ናቸው» ሲሉ ፈረዱባቸው። 72 ሰዓታት ክ36 ሰዓታት ጋር እኩል አደረገባቸው። ወንጌሎች በግልጽ ከሚተርኩልን በዕለተ ሰንበት ፀሐይ ከመውጣቷ በፊት መገደላዊት ግሪኖም ወደ ኢየሱስ መቃብር ሄዳ መቃብሩን ባደውን እንዳገኘችው እንረዳለን።

«መልካም» ረቡዕ

የአርምስትሮንግ ቤተሰቦች መላው የክርስቲያን ዓለም ለዘመናት መሳሳቱን አስታወቁ። የሂሳብ ስሌቱን የደረሰብት ይመስላል። «ፕሌን ትሩዝ» (Plain Truth) መጽሔት አዘጋጅ የሆኑት ሚስተር ሮበርት ፋሂ (Mr. Robert Fahey) በቅርቡ ደርባን ውስጥ በ«ሆሊደይ ኢን» (Holiday Inn.) በተባለ ሆቴል ውስጥ ይህን ጉዳይ አስመልክተው ዲሰኩር (Lecture) አስደምጠዋል። በቦታው እኔም ተገኝቻለሁ። ሚስተር ፋሂ ለክርስቲያን ታዳሚው ኢየሱስ ረቡዕ እንጅ ዓርብ ዕለት እንዳልተሰቀለ ለግስረዳት ይሞክራሉ። ለአለፉት ሁለት ሺህ ዓመታት ጥንታዊያቱ (አርቶዶክስ) ቤተ-ክርስቲያናት የሰቅለት በዓልን ረቡዕ በግድረግ ፋንታ ዓርብ በግድረጋቸው ትልቅ ስህተት እንደረጸሙ ለግሳየት መረጃዎችን ይደረድራሉ። እርሳቸው እንደሚነገሩን፣ አንድ ሰው ከእሁድ ጥዋት ጀምሮ ወደ ጓሳ ሦስት ቀናትንና ሦስት ሌሊቶችን ቢቆጥር የሚያገኘው ቀን ረቡዕ ይሆናል። ስለዚህ ኢየሱስ የተሰቀለበትን ቀን በዚህ መልኩ ግሰላት ይቻላል።

በመጀመሪያ ለሚስተር ፋሂ ብልህነታቸውን እንደግደንቅ ገለጽኩላቸው። ከዚያም ለአለፉት ሁለት ሺህ ዓመታት መላው የክርስቲያን ዓለም የሰቅለትን በዓል በረቡዕ ፈንታ በዓርብ ዕለት ሊያከብር እንደቻለ ገልጽ እንዲያደርጉልኝ ጠየቅኳቸው። በዓለግችን የሚገኘው ከ1200 ሚሊዮን የሚበልጥ የክርስትና ሃይማኖት ተከታይ ዛሬም ኢየሱስ ተሰቀለ የሚባልበትን ትክክለኛ ቀን አያውቅም። ከሐዋርያው ጳጥርስ ጀምሮ እስከ እኛ ዘመን ድረስ ያልተቋረጠ የሊቃነ ጳጳሳት ሰንሰለት እንዳላት በግወጅ የምትኩራራው የርግ ካቶሊካዊት ቤተ ክርስቲያን እንኳ ይህን ቀን በትክክል ለግስቀመጥ ተሰዷታል። በሚስተር ፋሂ ዲሰኩር መሰረት ስህተት ላይ ወድቃለች።

አምላክ ወይስ ሰይጣን?

በአያሌ ሚሊዮኖች የሚቆጠሩትን የክርስትና ሃይማኖት ተከታዮችን ለአለፉት ሁለት ሺህ ዓመታት ግን አታላቸው የሚል ጥያቄ ይነሳል። አምላክ ወይስ ሰይጣን? ሚስተር ፋሂ «ሰይጣን!» በማለት ነገር ሳያቅግሙ የመለሱት።

«በይጣን፣ ክርስቲያኖችን ረቡፅ ወይም ዓርብ ስትላትን ግክበር በሙላሉ ተራ የእምነታቸው ቅርንጫፎች ላይ ይህን ያህል ውጥንብር ውስጥ እንዲገቡ ግድረግ ከተሳካለት፣ ረግሪን በተመለከተ መሠረታዊ የእምነታቸው ጉዳዮች ላይ ክርስቲያኖችን ግላላት ምን ያህል ተላል እንደሚሆንላት ይታይዎታልን?» በግላት ጥያቄዩን ለግሪስተር ፋሂ አተረብኩላቸው። ረታቸው በሃፍሪትና በን ዴት የበርበሪ ድልክ መሰለ። ወዲያውም ከእኔ ተለይተው ጉዞቸውን ቀጠሉ።

በዛሬይቱ ዓለግችን ጉዳዮች ላይ ከፍተኛ ግና የግግግ ወተው የክርስትና ሃይግናት እምነት እንዲህ ከሆነ፣ አንድ ጥያቄ ገሊናችንን ይጉተጉተዋል። ይህ ሁኔታ በታሪክ ውስጥ ወደር የግይገኝላት ታላቅ ግጥበርበር እንደተፈጸመ አመልካች ሊሆን አይችልምን?

ክፍለ ስላት

ትንሣኤ ወይስ ማንሰራራት?

አስተውሉታቸው እንዲዛባና እንደተነገራቸው ብቻ እንዲያሰቡ የተደረጉ የዋህ አግንያንን ጉዳይ ትኩረት ሰጥቼ ለግጥናት ቃል ገብቻለሁ። የጊዘተ ለውን የሕይወት ገጠሙኝን እተርከላችኋለሁ። በአቅራቢያዬ የግጥኝ ክርስቲያኖች የበለለና የጠረ የእንግሊዝኛ ችሎታ አላቸው። ሆኖም ግን የግጥኝቡትን ነገር በፍጹም የግታረን ግንዛቤ እንዲያዳብሩ በጥንቃቄ በተቀነባበረ ሃርግራም ውስጥ አልፈዋል። ገጠሙኝ ይህንን ጉዳይና «ትንሣኤ ወይስ ማንሰራራት» በግሏ አብይ ርዕስ የግብርብውን መጣጥፍ ያብራራልኛል።

ወደ ትራንስቫል ክፍለ ሀገር ሄጄ ትምህርታዊ ዲብኩር (Lecture) ለግሰደ መጥ በዝግጅት ላይ ነኝ። በስታንዳርተን ከተማ ውስጥ ሀረዝ ዩሱፍ ዳዱ የግባል ንደኛዬ ይኖራል። ስልክ በመደወል ወደሱ ለመሄድ ዝግጅቲን እንዳጠናቀቅኩ አስታወቅኩት። ከደርባን ከተማ እንዳመጣለት የግራሊገው ነገር ካለ እንዲጠቁመኝ ጠየኩት። የእብራይስጥ ቋንቋ እያጠና እንደሆነ ገለጸልኝ። ቀጥሎም በእብራይስጥ ቋንቋ የተጻፈና ጉን በጉን እንግሊዝኛ ትርጉሙን የግጥኝቱን መጽሐፍ ቅዱስ እንዳመጣለት ጠየቀኝ።

በደርባን ውስጥ ወደግጥኝው «ዘ ባይብል ሀውስ» ወደግባል የመጽሐፍ ቅዱስ መደብር አመራሁ። ንደኛዬ እንዳመጣለት የጠየቀኝን መጽሐፍ ካለ አንዳች ችግር አገኘሁት። «የተፈቀደ ቅጅ» (Authorized Version) ወይም በሌላ አባባል «የገጉሥ ጀምስ ቅጅ» (King James Version) የግባለውን መጽሐፍ አነሳሁ። የተሻለ ሕትመትና የዋጋ ቅናሽ ያለውን ጥራዝ ግጥረጥ ጀመርኩ። ቀና ብዬ ስመለከት ከገንዘብ መቀበያው ሳጥን ውስጥ የተቀመጠችው ሴት የስልክ መንጋገሪያውን (የጥሪ መቀበያውን) አንስታ ከአንድ ሰው ጋር እየተነጋገረች መሆኑን አስተዋልኩ። ንግግሯን በግዳምጥበት ርቀት ላይ አልዘበርኩም። ፍላጎቱም አልነበረኝም። ከስልኩ የሌላኛው መስመር የግጥኝውን ድምጽ ካዳመጠች በኋላ፣ እጇን ከመንጋገሪያው አፍ ላይ አስቀመጠች። ወደ እኔ በመጣራት «ይቅርታ የኔ ጌታ ግለተር ዲዳት የግባሉት እርስዎ አይደሉዎት?» በግለት ጠየቀችኝ። «አዎ፣ እኔ ነኝ» በግለት መለስኩላት። «የመጽሐፍ ቅዱስ ግዝር ተቆጣጣሪ (Supervisor) ሊያነጋግሩዎት ይፈልጋሉ» አለችኝ። «ደስ ይለኛል» አልኳት። እጇን ከስልኩ ላይ መልሳት ተቀቷት

ቃላቶችን ከተነጋገረች በኋላ የጥሪ መቀበያውን ወደ ስልኩ ቀረ መለስቻው።
«እኔ ደግሞ ፓሊስ እየጠራሽ መስሉኝ ክር» በማለት ፈገገ አልኩ። ላቶች።
«በፍጹም እንደዚያ አላደርገም» ከቡር ቄስ ርብርቅስ (ረብረንድ ርብርቅስ)
እርሱም ግንጋር ስለሚፈልጉ ይህንኑ ሁኔታ ለማመቻቸት ነው የደወል
ኩላቸው።»

ለማጥመቅ መቋመጥ

ረብረንድ ርብርቅስ መጡ። ወደ እኔ በመቅረብ ራሳቸውን አስተዋወቁኝ።
በእጆ ይገድው የነበረውን መጽሐፍ ቅዱስ እንድሰጣቸው በምልክት ጠቆሙኝ።
መጽሐፉን ሰጠኋቸው። መጽሐፉን ገልጠው ከቦሎንስ ወንጌል ከምዕራፍ 17
አንቀጽ 3 የሚከተለውን ግንባብ ጀመሩ። «እውነተኛ አምላክ ብቻ የሆነህ
አንተን የላከኸውንም ኢየሱስ ክርስቶስን ያውቁ ዘንድ ይህች የዘላለም ሕይወት
ናት።» (እርሳቸው ይህን ሲናገሩ እኔ ደግሞ የጠቀሱት አንቀጽ ከወንጌል አንጻር
ትክክለኛነት እንዳለው አረጋገጥኩኝ።)

ከመጽሐፉ ያነበቡልኝን አንቀጽ ካዳመጥኩ በኋላ «ያነበቡልኝን አንቀጽ
አቀበለዋለሁ።» አልኩ። ይህን ስል ለእኔ ግስተላለፍ የፈለጉት መልዕክት ትር
ጉም ገብተኛል ለማለት ነው። እርሳቸው ሊያስተላልፉልኝ የሞከሩትን መልዕ
ክት ጭብጥ ቅዱስ ቁርኣን ለአለፉት ዐሥራ አራት መቶ ዓመታት ሲያስተም
ረው እንደክር ግን አልገለጽኩላቸውም። መስሊሞች ሁሉ በአንድና ብቸኛ
በሆነ ፍጹም ፈጣሪ፣ እንዲሁም በኢየሱስ የአምላክ መልክተኝነት ግመን
አለባቸው። የቅዱስ ቁርኣንን ቃላት ለመጠቀም፡-

«የመርየም ልጅ አልመሲሕ ዲላ የአላህ መልክተኛ፣
ወደ መርየም የጣላት (የኹን) ቃሉም ከርሱ የኾነ መንፈስም
ብቻ ነው፤ በአላህና በመልክተኞቹም እመኑ፤»

(አል-ኒላእ፣ 171)

ረብረንድ ርብርቅስ ከመጽሐፍ ቅዱስ ለጠቀሱት ጥቅስ «አቀበለዋለሁ»
የሚል አዎንታዊ ምላሽ በግገኘታቸው መረንደቃቸውን ሁኔታቸው ይናገ
ራል። መጽሐፉን በፍጥነት ገልበጥ ገልበጥ በግድረግ ሌላ ቦታ ገለጡ። ቀጥሎ
የሚመልከተውን ኢየሱስ ተናግሮታል የሚባልለትን አንቀጽ አነበቡልኝ፡-

«እርስ በርሳችሁ ትዋደዱ ዘንድ፣ እንደ ወደድጋችሁ እናንተ ደግሞ እርስ በርሳችሁ ትዋደዱ ዘንድ አዲስ ትእዛዝ እሰጣችኋለሁ» እርስ በርሳችሁ ፍቅር ቢኖራችሁ ደቀ መዛሙርቲ እንደሆናችሁ ሰዎች ሁሉ በዚህ ያውቃሉ» (ዮሐንስ 13፡34-35)

አዲስ አማኒ

እነዚህን አንቀጾች አነብንበው ሲጨርሱ፣ «በጣም ጥሩ» የግሌ አስተያየት ሰጠሁ። ይህ አስተያየት እጅግ አበረታታቸው። አስተያየቱን የሰጠሁት በቅንነት ከልቤ እንጅ ለግስመሰላ አልነበረም። ሪቨርንዱ አሁንም መጽሐፉን ገልበጥ አድርገው ሌላ ጥቅስ አገኙ። ክርስቶስን የግሌታ አዲስ አማኒ አጥምደው በመያዛቸው ሊለቁት አልፈለጉም። ግንብብ ጀመሩ፡-

«እንዳይፈረድባችሁ አትፍረዱ፤ በምትፈርዱበት ፍርድ ይፈረድ ባችኋልና፤ በምትሰፍሩበትም መስፈሪያ ይሰፈርባችኋል» (ግቴዎስ 7፡1-2)

ለዚህ ጥቅስ የሰጠሁት ምላሽ፣ «እስግግለሁ» የግሌ ነው። እርሳቸው ለግጥቅቷቸው ጥቅሶች «እስግግለሁ» ወይም «እተበላላሁ» የግሌ ምላሽ የምሰጠው የቅዱስ መጽሐፍ ግንብሩ ስለደንበኝነቱ በተደጋጋሚ ያደርገልኝ ስለነበረው «ልዩ የዋጋ ቅናሽ» ውለታ ቢጤ ለመሰራት አልነበረም። የእነዚህ ጥቅሶች የግሌስተላልቶት መሠረታዊ መልክትና ዓላማ አላህ (ሱ.ወ) መሰሊዎች እንዲያስተምሩና በገቢር እንዲያውሉ ካዘዛቸው መልክት ጋር ተመሳሳይነት እንዳለው እያወቅኩ በጭፍን ጥላቻ ብቻ ተሳሳኝ ሪቨርንዱ የግሌናገሩትን መቃወም የግሌጥልኝ አይደለም። መሰሊዎችና ክርስቲያኖች በጋራ የግሌስተላልቷቸውን አስተምህርቶች እንዳላቸው ሁሉ፣ በፍጹም የግሌስግመባቸው አያሌ ነጥቦች እንዳሉ ጠንቅቄ አውቃለሁ።

ከቅዱስ ቁርካን የተወሰደ አንድ መልክት እጹብ ድንቅ እንደሆነ ስናገር፣ በሌላ ወገን፣ ያው መልክት በመጽሐፍ ቅዱስ አግካኝነት ሲነገረኝ እርኩስ እንደሆነ ግስታወቅ የለየለት ግብዝነትና ጭፍንነት እንደሆነ ይሰጥኛል። ገሊናን የግሌቆጠቁጥ እብለት ይመስለኛል።

የራሽረንዶ ዓላማ

ራሽረንዶ እኔ ራት መጽሐፍ ቅዱስን ግንብነብ ያነገበው ዓላማ ምን ይሆን?
 በእርግጥ የመጽሐፍ ቅዱስ ግንብር በምገዛቸው ዕቃዎች ላይ የተለየ የዋጋ ቅናሽ
 ሊያደርግልኝ ቀይቷል። ምናልባትም እንዲህ ዓይነቱን የዋጋ ቅናሽ በግጥናት
 ረገድ ብቸኛው ክርስቲያን ያልሆነ ሰው ነኝ ግለት እችላለሁ። ቄሱ የመጽሐፍ
 ቅዱስ ግንብር ነገረደኝ እንደመሆናቸው መጠን ለኔ ስለሚደረግልኝ የዋጋ
 ቅናሽ ሳይነገራቸው የቀረ አይመስለኝም። አለባበሌ፣ በራሴ ላይ የደፋሁት ኮፍያ
 እንዲሁም የተኸጉ ደጉደው ጢሜ መስሊምነቴን የሚያሳውቁ ምልክቶች
 ናቸው። በእንግሊዝኛ፣ በዙሉ፣ በአፍሪካንስ፣ በኡርዱ፣ በዓረብኛና በተለያዩ
 ሌሎች ቋንቋ የተዘጋጁትን ቅዱሳን መጻሕፍት በመገዛት ረገድ እታወቃለሁ።
 ስለሆነም ይህን ከግምት አስገብተው ቄሱ እኔን በዝግታ እየገፉ ክርስትና እርከን
 ላይ ሊያወጡኝ መሠረታዊ ዓላማቸው ነበር። የመጽሐፍ ቅዱስም ንባብ ከዚሁ
 ዓላማ የመነጨ ነው። ከመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ የጠቃቀሷቸውን እንደያን ውብ
 አንቀጾች ቀደም ሲል የግውቃቸው ስለመሆኔ ቄሱ የተረዱት ዘገይተው ነበር።
 ይህ ከሆነ የኔን ክርስትናን እስከ ዛሬ ሳልቀበል መቅረቴ ጉድ ሳያሰኛቸው የቀረ
 አልመስለኝም።

አንድ ችግር

ራሽረንዶ ለማስተማር ጉጉት እንዳለው መልካም መምህር ዓይነት ናቸው።
 ያላቸውን ዕውቀት ለተማሪያቸው ለማካፈል ይታትራሉ።

እኔም እንደ መልካም ተማሪ በተመስጦ አዳምጣቸዋለሁ። መስሊሞች፣
 ነቢዩ መሐመድ (ሱ.ዐ.ወ) ያስተማሩንን «(በእናታችሁ) እቅፍ ውስጥ ከነበራ
 ችሁበት (የህፃንነት) ጊዜ ጀምሮ የመቃብር ዐረር አስኪጫኛችሁ ድረስ
 ዕውቀትን ፈልጉ» የሚለውን ትእዛዝ፣ እንዲሁም «ቻይና ድረስ እንኳ ቢሆን
 በመንገድ ዕውቀትን ፈልጉ» የሚለውን ነቢያዊ መመሪያ ተግባራዊ አደረገኩ።
 ትምህርታቸውን በዚህ መንፈስ ተከታተልኳቸው። «ለእኔ ባንበቡልኝ አናቅጽ
 በሙሉ እስማግለሁ። ግን በመጽሐፋችሁ ውስጥ አንድ ችግር ይታያል» ስል
 ቅሬታየን ገለጽኩላቸው። «መጽሐፋችን ውስጥ ምን ችግር አገኘህበት?» ሲሉ
 ጠየቁኝ። «እባክዎን የሉቃስ ወንጌል ምዕራፍ 3 አንቀጽ 23 ይግለጡ»
 አልኳቸው። ገለጡ። እንዲያንቡልኝ ጠየቅኳቸው። እንደሚከተለው አነበቡት፡-

«And Jesus Himself began to be about thirty years of age, being (as was supposed) the Son of Joseph, which was the Son of heli,» (Luke 3+23)

«ኢየሱስም ሊያስተምር ሲጀምር ዕድሜው ሰላሳ ዓመት ያህል ሆኖት ክብር እንደ መሰላቸው የቦሌፍ ልጅ ሆኖ፣ የኤሊ ልጅ፣» (ሉቃስ 3+23)

(እዚህ ላይ የእንግሊዝኛውን መጽሐፍ ቅዱስ እንዳለ ግስቀመጥ ያስረዳልን «(as was supposed)» የሚሉትን ቃላት የእንግሊዝኛው መጽሐፍ ቅዱስ በቅንፍ ውስጥ ያስገባቸው መሆኑን ለማመልከት ነው። የቃላቱ አግርኛ ትርጉም «እንደ መሰላቸው» የሚለው ሲሆን፣ ወደ አግርኛ መጽሐፍ ቅዱስን የመለሱት ሰዎች ቅንፉን ረስተውታል። አለያም ሆነ ብለው አውጥተውታል። የዚህ ጽሑፍ ባለቤትና ሪቪሪንዱ የሚወያዩት በቅንፉ ጉዳይ ላይ ስለሆነ የአግርኛው መጽሐፍ ቅዱስ ብዙም አይረዳም።) (+ርጓሚው)

የሪቪሪንዱ አትኩርት «እንደ መሰላቸው»፣ «(as was supposed)» ወደ ሚሉት ቃላት እንዲያገጥሙ አደረጉ። እንዲህ ስለ ጠየቁት:- «as was supposed» የሚሉት ቃላት በቅንፍ ውስጥ እንደተቀመጡ አስተውለዋል?»: እንደተመለከቷቸው ገለጹልኝ። «ለምን ቅንፍቱን መጠቀም አስረዳለን?» በግለት ጠየቁት። «እኔ እንኳ ለምን እንደተቀመጡ አላውቅም። ገን የመጽሐፍ ቅዱስ ሊቃውንትን አነጋግሮ ምክንያቱን አስረዳዎታለሁ።» አሉኝ- ሪቪሪንዱ። ትሕትናቸውን አደንቅኩ። ምንም እንኳ የመጽሐፍ ቅዱስ ግንብራት ሱፐርፋይዘርነት በመጽሐፍ ቅዱስ በዕውቀታቸው የበሰሉ ሪቪሪንዶች (ቀላውስት) ጡረታ ሲወጡ የሚሰጣቸው የግዕሪ ገጽ እንደሆነ ባውቅም፣ እንደዚህ ዓይነት የመጽሐፍ ቅዱስ ዕውቀት ከችሎታቸው በላይ ሊሆን እንደሚችል ገመትኩ። «እርስዎ ገልጽ ካልሆነልዎ፣ በዚህ አንቀጽ ውስጥ ያለውን ቅንፍ ለምን ግስቀመጥ እንዳስረዳላችሁ ላስረዳዎ እሞክራለሁ። ወደ መጽሐፍ ቅዱስ ሊቃውንቶች ለመሄድ አይቸገሩ።»

«እጅግ በጣም ጥንታዊ» እንደሆኑ በሚነገርላቸው የሉቃስ ወንጌል ቅጅ በተጻፈባቸው መረጃዎች (ዶክሜንቶች) ውስጥ «እንደ መሰላቸው»-(«as was supposed») የሚሉ ቃላቶች የሉም። ነገር ግን ተርጓሚዎቻችሁ እንደዚህ

ዓይነት ግብራሪያ ካለበት ለሃይማኖት ጥልቅ ዕውቀትና እምነት የሌለው ሕዝብ ስህተት ላይ እንዳይወድቅ ስንት ሊያሰብን የጠራቢው የጥራት የአብራኩ ክፋይ የሆነ የሰጋ ልጅ እንደሆነ አድርገው ይወስዱታል ብለው አሙት። ይህን ትግር ለግብወገድ በቅንፍ ውስጥ የራሳቸውን አስተያየት በግዝል የሕዝቡ ግንዛቤ እንዳይዛባ ጣሩ። «እኔ አንባቢውን ለመርዳት አስባችሁ በቅንፍ ውስጥ የራሳችሁን ግብራሪያ የግብረር ሥልጣን ማግኘት እንደሆነ አላምንም። ሆኖም ግን መጽሐፍ ቅዱስን ወደ ተለያዩ የአፍሪካና የምሥራቄ ዓለም ድንጋጌዎች ስትተረጉሙ-«as was supposed»-«እንደ መሰላቸው»-የግሉትን እናንተ የጨመራችኋቸውን ቃላት ከቅንፍ ውስጥ በግውጣት የጥናው መጽሐፍ አካል በግስመሰል እንዳሉ በግብተመጣችሁ ቅረታ ገብተኛል። ከእናንተ (ከእን ግብገኛ ተናጋሪ) ውጭ ያሉ ሕዝቦች የትንተን ትርጉምና ዓላማ አይረዱም ብላችሁ ትጠራጠራላችሁ?»

ለምን ከአፍሪካኖች መጽሐፍ ቅዱስ ላይ ቅንፍ ተወገዱ? አፍሪካኖች ምን ትግር አለባቸው ብላችሁ ታስባላችሁ?»

«እንደ! እኔ እኮ አላደረገኩትም» በግለት የተቃወሙ ድምጽ አሰሙ። «እርስዎ በግለሰብ ደረጃ የጨመሩት ወይም የቀነሱት ነገር እንደሌለ አውቃለሁ። ግን እርስዎ የግወገኖች የመጽሐፍ ቅዱስ ግንዛቤና የመጽሐፍ ቅዱስ ልቃውንቶችሁ ለምንድን «በእግዚአብሔር ቃል» ላይ እንዳሻቸው ይግዛታሉ? ሁሉን ቻይ የሆነው እግዚአብሔር ሉቃስን ከስህተት መጠበቅ አላስፈላጊ ሆኖ ካገኘውና የጻፈውን እንዲጽፍ በራዕይ ከረዳው «ከእግዚ አብሔር መጽሐፍ» ላይ ቃላትን የመጨመር ወይም የመቀነስ መብት ግን ሰጣችሁ? «የእግዚአብሔርን ቃላት» ለመፈብረክ ግን ፈቀደላችሁ?»

ብረሃዎች

ተርጓሚዎች የራሳቸውን ቃላት በቅንፍ ውስጥ በግድረግ ጨምረዋል። እነዚህን ቃላት እግዚአብሔር በቅዱስ ሉቃስ አንደኛው ላይ ግስቀመጥ ቢፈልግ ኖሮ ግስቀመጥ ይችላል ነበር። ሉቃስ ደግሞ በእግዚአብሔር ራዕይ እየተረዳ የግድረግ ከሆነ፣ አምላክ በመጽሐፉ እንዲካተቱ የግድረግቸውን ቃላት ስለግዘት በየሰዎች ብረሃ አያስፈልገውም። ምክንያቱም ሰዎች ለትክክለኛ ግንዛቤ ብለው የግድረግቸውና የግድረግቸው ነገሮች በአፈላፊ «የአምላክ ቃላት» ሆነው ይሰፍራሉ። ቅንፍችም አስፈላጊ አይሆኑም። (ለተጨማሪ መረጃ «Is

The Bible God's word?» የሚለውን ጽሑፍ ይመልከቱ። «የሥነ-
መለኮት ሊቃውንቶችችሁ ለጥንታዊያኑ አልኪሚስቶች ያልተሳካላቸውን ተራ
ብረትን ወደ አንጻባራቂ ወርቅ የመለወጥ ጥረት እናንተ ተሳክተላችኋል»
በግለት ግብራሪያዬን ጻፈሁ።

የእንግሊዝኛ ቋንቋ

ይህኔ ሪቨሪንጽ የትኩረት አቅጣጫችንን ለግስቀየር በጭውውታችን
መሃል አላስፈላጊ ዝባዝንኪ እያነሱ መተረክ ጀመሩ። ስንወያይበት የነበረው
ጉዳይ ወደ ሌላ አቅጣጫ ተቀየረ። የተለያዩ ጉዳዮችን እያነሳን እየተወያየን
ሳለን፣ ከመጽሐፍ ቅዱስ እየጠቀሱ የሚሰጡኝ ግብራሪያ መናገር የፈለግኩትን
ነገር እንድናገር ገፋፋኝ።

● «ከቡርነትዎ ሆይ! እናንተ የእንግሊዝኛ ተናጋሪ ሕዝቦች
ቋንቋችሁን እንኳ በቅጡ የምታውቁ አይደላችሁም» አልኳቸው።

(የአፍ መፍቻ ቋንቋቸው እንግሊዝኛ ለሆነ አንባቢያን ይቅርታ
እጠይቃለሁ።)

●● «የእኔን ቋንቋ ከእኔ በላቀ ሁኔታ እንደሚያውቁት
ሊያስታውቁኝ ይፈልጋሉን?» አሉ ሪቨሪንጽ ቆጣእና ፈጠን ብለው።

● «በእርግጥ ለአንድ እንግሊዝኛ ተናጋሪ፣ የእርሱን ቋንቋ ከእርሱ
በተሻለ ሁኔታ እንደምትረዳው መግለጽ ግንት ያለበት ይመስላል»
አልኩኝ።

●● «ታዲያ፣ እኛን የእንግሊዝኛ ተናጋሪ ሕዝቦች ቋንቋችንን
እንኳ በቅጡ መረዳት እንደተሳነን ሲናገሩ ምን ለግለት አስበው ነው?»

● «ከቡርነትዎ ሆይ! እስኪ ለአንድ አፍታ ያስተውሉ። መጽሐፍ
ቅዱሳችሁን በእናታችሁ ቋንቋ ታነባላችሁ የምትረዱት ግን ከምታነቡት
እውነታ በተቃራኒ ነው። ይህ ችግር በእርግጥ በእናንተ ብቻ የተወሰነ
አይደለም። የተለያዩ ቋንቋዎች የሚናገሩ ክርስቲያኖች በቋንቋቸው
መጽሐፍ ቅዱስ ቢቀርብላቸውም የሚያነቡትና የሚረዱት አራምባና
ቆቦ ነው።

●● «ምን ለግለት እንደረሰጥ ቢገልጹልኝ?» ረብረንጽ ጠየቀ»

መንፈስ

● ንግግርን ቀጠልኩት «ኢየሱስ ተሰቀለ ከተባለ በኋላ ሐዋርያቱ ወደተሰበሰቡበት ወደ ላይኛው ክፍል መምጣትን ያስታውሳሉ? (ሰላም ለእናንተ ይሁን) አላቸው። ገር ግን ደንገጡና ፈሩ። መንፈስም ያዩ መሰላቸው። (ሉቃስ 24+36)። ሐዋርያቱ ኢየሱስን ባዩበት ቅጽበት ምን ያህል እንደተረበሹ አስተውለዋል?» ትዕይንትን በደንብ እንደ ግያስታውሱት ገለጹልኝ። «ገን ያን ያህል ለምን ደንገጡ?» ጠየቅ ኳቸው። «እርስዎም እንደግረጹት አንድ ሰው ለረጅም ጊዜ የተለዩ ውን የቅርብ ጓደኛውን ወይም ወዳጁን ሲያገኝ እጅግ በጣም ተደስተኑ። ልቡ የእርካታ ደም እየረጨችና እየዘለለች ወዳጁን ለግቀፍ፣ እጆቿንና እግር ጅን ለመላም አፈፍ ብሎ ይጠል። ገን እነሱ ተደናገጡት ፈሩ። ለምን?»

●● «(ሐዋርያቱ) መንፈስ ያዩ ስለመሰላቸው ነው የተደናገጡት» ረብረንጽ መለሱ።

● «ኢየሱስ መንፈስ ይመስላል?» ጠየቁቸው።

●● «እንዲያውም» አሉኝ።

● «ታዲያ መንፈስ ካልመሰለ እርሱን ሲያዩ ለምን መንፈስ ይህ ናል የግራ ሐሳብ ብልጭ አለባቸው?»

●● የረብረንጽ ጭንቀት ከፈታቸው በጉላህ ይነበ ባል። «እንዳብራራለዎ ይፍቀዱልኝ» አልኳቸው።

ደቀ መዛሙርቱ የዓይን ምስክር አልነበሩም

● «ከወርነትም እየተከተሉኝ ነው? ቅዱስ ግርቆስ እንደግያረጋ ገጥላን የኢየሱስ ደቀመዛሙርት የዓይንም ሆነ የጆር ምስክርች አልነበሩም። ይህ ድርጊት በተፈጸመበት በአለፉት ሦስት ቀናት ውስጥ ኢየሱስን ትተውት ጠፍተዋል። (ሁሉም ትተውት ሸሹ) (ግርቆስ

14+50)። ደቀመዛሙርቱ ስለ መምህራቸው ያላቸው ዕውቀት ሁሉ የመጣው በአካባቢው ተነክቶ ከነበረው አሉቧልታ ነው። መምህራቸው በሰብአ ላይ እንደተሰቀለ ተነግሯቸዋል። መንፈስ እንደራቀው ወረ ደርቧቸዋል። ጥቶ ለሦስት ቀናትና ለሦስት ሌሊቶች እንደተቀበረ ሰዎቹ ተባራሪ ወረ ጆሯቸውን አደንቁሯቸው። የኢየሱስን መጥት ተረድተው እርግቸውን ያወጡት ደቀመዛሙርት፤ አሁን ድንገት ላያሰቡት እፈታቸው ድቅን ያለው ምስል ቢያስደነብራቸው አይደንቅም። እነዚህ ዐሥር ደቀመዛሙርት ፊት ለፊታቸው ቆሞ የግያዩት የኢየሱስ አካል ምናልባት የሙት መንፈሱ እንደሆነ ብለው ተዉነቁ።

«ኢየሱስ መረበሻቸውን አስተዋለ። አዕምሯቸውን ጨምሮ ከያዛቸው ፍርሃት ሊያላቅቃቸው አለበ። እሱ ራሱ መሆኑን እንዲገነዘቡ ለግድረግ ቀስ ብሎ ግግባባት ጀመረ። (ስለምን ትደነግጣላችሁ? ስለ ምንስ አሳብ በልባችሁ ይነሳል? እኔ ራሴ እንደሆንሁ እጆቼንና እግሮቼን እዩ፤ በእኔ እንደምታዩት መንፈስ፤ ስጋና አጥንት የለውምና እኔን ዳስላችሁ እዩ አላቸው።) (ሉቃስ 24፥39)»

«በሌላ አባባል (ወዳጆቼ ምን ነካችሁ? ከእናንተ ጋር ስጫወት፣ ስንገና ዳቦ ስቆርስ የነበርኩ እንደናተው ደምና ስጋ ለባሽ ፍጡር አይደለሁምን? ጥርጣራ እንደት በልቦናችሁ ውስጥ ልታሳድሩ ቻላችሁ? እንደምታዩት እንደ ግናችሁም አጥንትና ሥጋ ያለኝ ሰው ነኝ። የሙት መንፈስ ወይም ሌላ አይነት በእጅ የግይዳስሱት ፍጡር አይደለሁም) በግለት ሊያረጋጋቸው መጥከሩ ነው።»

●የተለዩ ሐሳብ እንዳላቸው ለግረጋገጥ «እንደዚያ አይደለምን?» በግለት ረብረንዱን ጠየቅኳቸው።

●● «እንደዚሁ ነው» በግለት መለሱልኝ።

ውይይቱን ቀጠልን። ከሉቃስ ወንጌል 24፥39 እንደምንረዳው ኢየሱስ በግያሻግ ቋንቋ ግንነቱን ገልጾላቸዋል። እጆቼንና እግሮቼን ዳስሰው ወደ ሌላ የተለወጠ አካል እንዳልሆነ እንዲያረጋግጡ ጠየቃቸው። ከሙት የተነሳ አካልም እንዳልሆነ እንዲያስተውሉ አበረታታቸው። ምክንያቱም ከሙት የተነሳ አካል ወደ መንፈስነት ይለወጣል። እርሱ ግን አልተለወጠም። በግልጽ ቋንቋ እነሱ

እንደሚያሰቡት ከሙታን ዓለም አምልጦ የመጣ መንፈስ አለመሆኑን ነገራቸው የእነሱ ጥርጣራ ከንቁ እንደሆነና እርሱ ግን ያው የሚያውቁት ኢየሱስ እንደሆነ አስረዳቸው።

ወደ መንፈስነት መለወጥ

እዚህ ላይ ጥያቄ አለኝ። «ከሞተ በኋላ የተነሳ አካል በኢየሱስ ትንሣኤ በግልጽ እንደተሰተዋለው ስጋና አጥንት ለባሽ የግይሆንበት ምክንያት ምንድን ነው? እርሶዎ ከምን ተነስተው ነው እንዲህ የሚናገሩት?» ረብረባዱ አገተጠተ። «ከሞት የተነሳ አካል ወደ መንፈስነት እንደሚለወጥ ግስረጃዬ የኢየሱስ ንግግር ነው» አልኳቸው።

● «እንደዚህ ዓይነት ንግግር መቼ ነው የተናገረው?» ረብረባዱ ጠየቁ።

● «በሉቃስ ወንጌል ምዕራፍ 20 የሰፈረውን ታሪክ ያስታውሳሉን? የካህናት አለቆችና ጻፎች በተንኩል ሊያጠምዱት ጳጳሮች። ለወጥመዳቸው የሚያመቻቸውን ጥያቄዎች አዘጋጁ። ከጥያቄዎቻቸውም መካከል የአንዲት አይሁድ ሴት ጉዳይ ነበረበት። ሴትየዋ በተከታታይ ሰባት ወንድማማቾች አገባች— አንዱ ሲሞት ሌላው እያገባት። ይህ የአይሁድ ወግ ነበር። ሰባቱ ባሉች ከሞቱ በኋላ እርሷም ተከተለች።

ረብረባዱ ሁኔታውን እንዳስታወሱት ገለጹልኝ። ሸግቂዎቹ በትህትና መረባቸውን ዘረጉ። «ይህችን ሴት በትንሣኤ ቀን ግን ሊያገባት ነው? ሰባቱም አግብተዋታል። ሁሉም ዳግም ሊያገቧት ይጓጉ ይሆናል። ሁሉም ከእርሷ ዘር ለግስቀረት የተቻላቸውን ሁሉ አድርገዋል— አንዱ ሲሞት ሌላው እየተተካ። በትንሣኤ ቀን ሰባቱም ሕያው ይሆናሉ። በገነት ውዝግብ ይነሳል። እርሷን ለመውሰድ ከሁሉጭ የበለጠ መብት ያለው የትኛው ነው?»

«ኢየሱስ ሴራቸውን አወቀባቸው። ስለ ትንሣኤ ያላቸውን የተሳሳተ ግንዛቤ ሲያ በግጋለጥ አሳፈራቸው። ከትንሣኤ ቀን በኋላ (ሊሞቱ ወደ ፊት አይቻላቸውም) (ሉቃስ 20፥ 35)። ይህንን የተናገረው ከሞት የተነሱ ሰዎች በፍጹም ሞትን የግይታምሱ ይሆናሉ በግለት ነው። እነዚህ ሰዎች ከትንሣኤ ጀምሮ አይሞቱም፣ አይራሱም፣ አይጠሙም። እንዲሁም አይታከቱም። በሌላ አባባል ሰዎችን ለሞት የሚያበቁቸው ምክንያቶች ሁሉ ከሞት በተነሳ አካል ላይ ኃይል አልባ ይሆናሉ። ኢየሱስስም በመቀጠል ምክንያቱን ሲያብራራ (እንደ

መላእክት ናቸውና) ብሏል። ወደ መላእክት - ወደ መንፈስነት - ተቀይረዋል። የመንፈስ ፍጡራን ይሆናሉ። እነዚህ «የትንሣኤ ልጆች ስለሆኑ የእግዚአብሔር ልጆች ናቸው» (ሉቃስ 20:36)

ኢየሱስ ወደ መንፈስነት አልተለወጠም

መጀመሪያ ላብራራ ከተነሳሁት አብይ ነጥብ ወጥቼ ወደ ሌላ ጉዳይ እንድንባድ ያደረገኝ የራቨርንዱ «እንዴት እርግጠኛ ልትሆን ትችላለህ?» የሚለው ጥያቄ ነው። ወደ አብይ ነጥቡ እመለሳለሁ። ኢየሱስ ደቀመዛሙርቱ እንደገመቱት ወደ መንፈስ የተቀየረ አካል፣ የሙት መንፈስ ወይም ሊዳሰስና ሊወጠጥ የማይችል አካል አልነበረም። እጁንና እግሩን በእጃቸው ዳሰው እሱ ራሱ እንጅ ያልተለወጠ መሆኑን፣ ቀደም ሲል እንደሚያውቁት አጥንትና ስጋ የለበሰ ሰው እንጅ ሌላ እንዳልሆነ እንዲያረጋግጡ አደረገ። የኃይሉ ጭንቀትና ፍርሃት ሁሉ መሠረተ-ቢስ እንደሆነ አስረዳቸው። የሚነግራቸው ነገር እውነትነት እንዳይጠራጠሩ ለማድረግ ምግብ ካላቸው እንዲሰጡት ጠየቀ።

«በዚህ አንዳች የሚበላ አላችሁን? አላቸው። እነሱም ከተጠበሰ ዓሣ አንድ ቁራጭ፣ ከግር ወለላም ሰጡት፤ ተቀብሎም በላ»። (ሉቃስ 24:41-43)

ረብ የለሽ ድራማ?

ኢየሱስ «እጅ እግራን ተመልከቱ፣ ዳሱትም» እያለ ደቀመዛሙርቱን ካገባቸው በኋላ ምግብ እንዲሰጡት ጠይቆ የተጠበሰ ዓሣ እፈታቸው ግንኙና የግር ወለላ መብላቱ ምን ለማረጋገጥ ስለፈለገ ይሆን?

ይህ ሁሉ ለቀልድ ያደረገው፣ የረብ የለሽ ድራማ ድንቅ ተዋናኝ ለመሰኘት የወጣው ይህን? በ1819 እኔ ከመወለዴ ከ100 ዓመታት በፊት ስችላለሁ የር ግቸር (Schleliermacher) ለዚህ ጥያቄ የሰጠው መልስ፣ «በፍጹም፣ ሊሆን አይችልም» የሚል ነበር። ይህ ሰው በዚህ ጉዳይ ላይ የሰጠውን አስተያየት አልበርት ስችዌዘር እንደሚከተለው መዝገብታል፡-

«ክርስቶስ የበላበት ምክንያት መብላት እንደሚችል ለማሳየት ብቻ፣ መመገብ ሳያስፈልገው ሆን ብሎ ያደረገው ከሆነ፣ ድርጊቱ አጥብቆባሪነት ይሆናል። ይህ ደግሞ የለየለት አስመሳይነት ነው።»

(In Quest of the Historical Jesus, page 64)

ይህን ጉዳይ አንስቼ ከመጽሐፍ ቅዱስ ግንባር ሱፐርፋይዘር ጋር ሰወያይ እኔ ስቸሌየርግቸርን አላውቀውም። ከሌሎችም እርሱን መሰል ምሁራን ጋር ገንኙነት የለኝም። አልበርት ስቸዌዘር እንደመዘገበው፣ እነዚህ ሊቃውንት ከሙተ ዓመታት በፊት በኢየሱስ በመስቀል ላይ የመጥት ዜና ላይ ያላቸውን ፐርግራ አስፍረዋል።

ትንሣኤ የለም

«እናንተ ክርስቲያኖች ምንድን ይህን ችግራችሁ?» ኢየሱስ ምንም በግያሻግ ቋንቋ መንፈስ እንዳልሆነ-ወደ መንፈስነት እንዳልተለወጠ+ ከሙታን የተነሳ አካል እንዳልሆነ-ይነገራችኋል። ገና የክርስቲያኑ ዓለም በሙሉ ኢየሱስ ከሙታን እንደተነሳ-ወደ መንፈስነት እንደተለወጠ-ያም ናል። የሞሸው ግን ይህን? ኢየሱስ ወይስ እናንተ? እያንዳንዱ ክርስቲያን መጽሐፍ ቅዱስን በአፍ መፍቻ ቋንቋው እንዲያነብ ሁኔታዎችን አመቻች ታችኋል። ሆኖም ገን እያንዳንዱ ክርስቲያን መጽሐፍ ቅዱስን አንብቦ የመጽሐፉን መልክት በተቃራኒው እንዲረዳ ተደርጓል። ይህ ገን እንዴት ሊሆን እንደቻለ አልገባኝም? ለምሳሌ እርስዎ መጽሐፍ ቅዱስን በእብራይስጥ አንብበው ማረዳት ቢላንዎት የሚደገቅ አይደለም። በግሪክ አንብበው የጽሑፉ ጭብጥ አልተገለጠልኝም ቢሉ ይህንንም እውነታ ሳይገርመኝ እተበለጠሁ። ችግሩ ይህ አይደለም። እያንዳንዱ ክርስቲያን በእናቱ ቋንቋ አንብቦ ካንበበው ነገር ተቃራኒ የሆነ ገንዛቤ እንዲኖረው በልዩ ሥልጠና ይመረጣል። እንደተነገራችሁ እንድታስቡ፣ ሌሎች አዕምሯችሁ ውስጥ በነደቶላችሁ ፕርግራም መሠረት ብቻ እንድትረዱ በሰልት ተሞልታችኋል። እንዴት ገን ይህ ሊሆን ቻለ?

«እባክዎን ይንገሩኝ? ኢየሱስ ነው የሞሸው ወይስ በአንድ ሺህ ሚሊዮን የሚቆጠሩ ክርስቲያኖች ናቸው የሞሹት? ኢየሱስ ስለ ትንሣኤው የሚሰጠው መልስ (በፍጹም አልተነሳሁም) ሲሆን፣ በአንገሩ ሁላችሁም የምትሰጡት መልስ (በፍጹም ተነስተሃል) የሚል ይሆናል። እኛ ሙስሊሞች ግንኛቸውን እንቀበል? የኢየሱስን ቃል ወይስ የደቀመዛሙርቱን ፐርግራ? ሙስሊሞች የኢየሱስን ቃል መቀበልን እንመርጣለን። ኢየሱስ እንዳስተማረው:-

«ደቀመዛሙሩ ከመምህሩ፣ ... አይበልጥም።» (ማቴዎስ 10+24)

ይህ ጉዳይ ራሽያ ስርዓትና ከሚያስተምሩት ለውይይትም ከሚጋ ፈጠት በላይ ሆነባቸው። በትህትና ይቅርታ ጠይቀው ውይይቱን እንድናቆም አደረጉ። ቢሯቸውን የሚዘገቡት ሰዓት በመድረሱ በሌላ ጊዜ እንድንገናኝ ሁኔታዎችን እንደሚያመቻቹ ቃል ገቡልኝ። ነገር ግን ለትህትና ብለው የተናገሩት እንጅ ዳግም ላለመገናኘት እንደወሰኑ ገብተናል።

ከቅዱስ መጽሐፍ ግንብሩ ሃራዚዳንት ጋር ባካሄድኩት ውይይት ስኬታማ ነበርኩ። ግን የዋጋ ቅናሽ አጣሁ። ከዚህ ቀን በኋላ ከድርጅቱ ይደረግልኝ የገባ ረው ቅናሽ ታገደ። የእኔ የዋጋ ቅናሽ ግግት ለአንተ ለአንባቢው ጥቅም ካለው ይቅር! አንባቢዬ ከአዕምርህ ውስጥ ስለ ስቅለት ያለህ የተምታታ አመለካከት ከተስተካከለ አያሌ ሽልግቶችን አግኝቻለሁ።

በመጨረሻ የሚከተሉትን አናቅጽ ከሉቃስ ወንጌል በመጥቀስ ጽሑፈን እቋጫለሁ።

«ይህን ቢነጋገሩ ኢየሱስ ራሱ በመካከላቸው ቆሞ፡- ሰላም ለእናንተ ይሁን አላቸው። ነገር ግን ደንገጡና ፈሩ፣ መንፈስም ያዩ መሰላቸው። እርሱም፡- ስለምን ትደነግጣላችሁ? ስለምን አላብ በልባችሁ ይነሳል? እኔ ራሴ እንደሆንሁ እጆቼንና እግሮቼን እዩ! በእኔ እንደምታዩት፣ መንፈስ ሥጋና አጥንት የለውምና እኔን ዳስላችሁ እዩ አላቸው። ይህንም ብሉ እጆቼንና እግሮቼን አላያቸው። እነሱም ከደስታ የተነሳ ገና ሰላላሙት ሲደንቁ ሳሉ፡- በዚህ አንዳች የሚበላ አላችሁን? አላቸው። እነሱም ከተጠበሰ ዓጣ አንድ ቆራጭ፣ ከግር ወለላም ሰጡት! ተቀብሎም በፈታቸው በላ።» (ሉቃስ 24፥36-43)